

INSTITUUT VOOR
DE GELIJKHEID
VAN VROUWEN EN MANNEN:
ACTIVITEITENVERSLAG
2006

INSTITUUT VOOR
DE GELIJKHEID
VAN VROUWEN EN MANNEN:
ACTIVITEITENVERSLAG
2006

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
I. Het Instituut	7
1. De structuur	9
1.1. De directie	9
1.2. De Raad van Bestuur	9
1.3. De voogdijminister	9
2. Het budget	10
3. Het personeel	11
4. De communicatie	12
4.1. De pers	12
4.2. De externe communicatiemiddelen van het Instituut	12
5. De gesprekspartners	13
5.1. De institutionele gesprekspartners	13
5.2. De gesprekspartners bij de verenigingen	15
5.3. De burgers	15
II. Verwezenlijkingen 2006	17
1. De juridische missie	19
1.1. Beheer en opvolging van klachten	19
1.2. De "GenderClaim"-databank	21
1.3. De juridische steunpunten voor vrouwen van vreemde herkomst	21
1.4. Ontwikkeling van de expertise	22

2. Gender mainstreaming	23
2.1. Instrumenten voor sensibilisering en structurele vorming.	23
2.2. De ondersteuning en de begeleiding van de gesprekspartners.	27
3. De strijd tegen geweld	29
3.1. Het Nationaal Actieplan voor de strijd tegen partnergeweld.	29
3.2. De specifieke acties.	31
4. Werkgelegenheid	34
4.1. Loongelijkheid	34
4.2. Het op elkaar aansluiten van privé- en beroepsleven	37
4.3. De deelname aan externe projecten	38
5. De besluitvorming	39
5.1. De gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2006	39
5.2. Studie “Vrouwen en politiek”	40
5.3. De aanwezigheid van vrouwen in de adviesorganen	41
5.4. Het syndicale charter.	42
6. Het onderzoek	43
6.1. Vrouwen en politiek.	44
6.2. De databank “genderstudies”	45
6.3. Het rapport over de loonkloof.	46
6.4. Studiedagen	47
6.5. Partnerships met verschillende externe projecten	49
6.6. Biografie van Eliane Vogel-Polsky	49

7. De ondersteuning van de actoren op het terrein	50
7.1. De structurele subsidies	50
7.2. De eenmalige subsidies of “kleine subsidies”	51
7.3. Het lokale beleid	52
8. De voorbereiding en toepassing van de overheidsbeslissingen en de opvolging van het Europese en internationale beleid	54
8.1. Voorbereiding en toepassing van overheidsbeslissingen	54
8.2. Opvolging van het Europese en internationale beleid	56
8.3. Het Secretariaat van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen	58
Conclusies	59
Bijlagen	61
1. Leden van de Raad van Bestuur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen op 31/12/2006	61
2. Presentaties gegeven door leden van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen	62
3. Organigram van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen op 31/12/2006	65

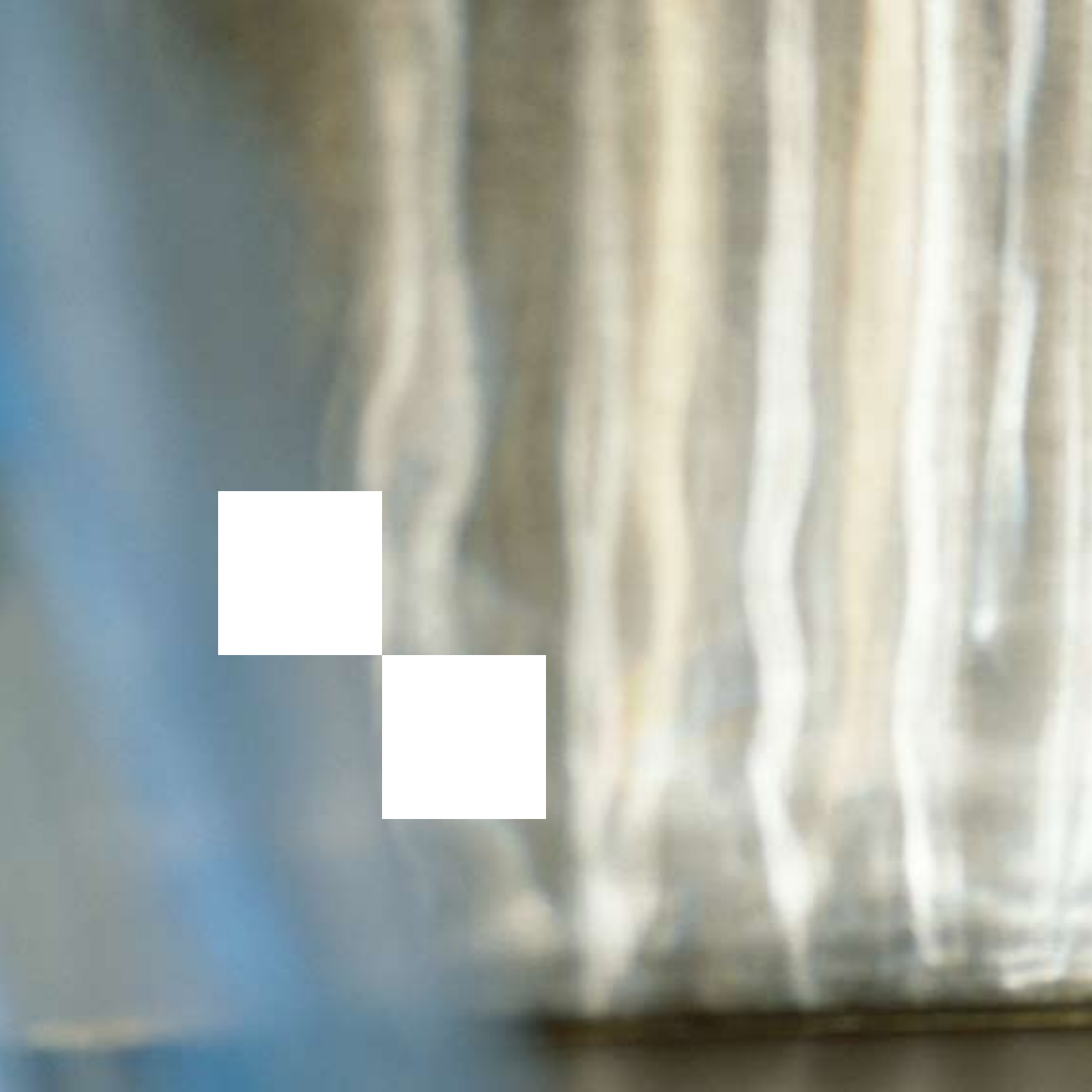
INLEIDING

In het eerste activiteitenrapport van het Instituut, dat betrekking had op de periode 2004-2005 (de eerste twee jaren van effectieve werking), lag het accent vooral op de structurele organisatie en op de strategie van het Instituut. Gezien het “jeugdige” karakter van het Instituut en de nood aan solide fundamenten om op lange termijn de wettelijke opdrachten op een doeltreffende manier waar te maken, was de bijzondere aandacht hiervoor in een activiteitenrapport gerechtvaardigd.

Dit tweede rapport licht de acties en projecten toe die in 2006 werden opgestart of verwezenlijkt. Het eerste deel van het rapport behandelt nogmaals de structuur van het Instituut. Het tweede deel biedt echter een gedetailleerd beeld van de verschillende initiatieven die werden ondernomen in het kader van:

- de juridische missie;
- gender mainstreaming;
- de strijd tegen het geweld;
- de tewerkstelling;
- de besluitvorming;
- het onderzoek;
- de ondersteuning van de actoren op het terrein;
- de voorbereiding en de toepassing van overheidsbeslissingen en de opvolging van het Europese en internationale beleid.

We merken nog op dat er eind 2006 een nieuwe directie werd aangesteld. Zij zal de komende zes jaar alles in het werk stellen om tot een duurzame verankering van de gelijkheid van vrouwen en mannen in België te komen en indien nodig de strategie daartoe aanpassen.

I. HET INSTITUUT

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen is een parastatale instelling type B⁽¹⁾.

Het Instituut heeft als taak toe te zien op de naleving van de gelijkheid van vrouwen en mannen, elke vorm van discriminatie en ongelijkheid op basis van het geslacht te bestrijden en instrumenten en strategieën uit te werken die gestoeld zijn op een geïntegreerde aanpak van de genderdimensie.

1. Wet van 16 december 2002 houdende de oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (Belgisch Staatsblad 31/12/2002).

1. DE STRUCTUUR

Om zijn wettelijke opdrachten te realiseren, beschikt het Instituut over twee beheersorganen: een directie en een Raad van Bestuur. Het Instituut werkt eveneens nauw samen met de voogdijminister.

1.1. DE DIRECTIE

De directie van het Instituut bestond van februari 2004 tot oktober 2006 uit een directrice, mevrouw Pascale Vielle en een adjunct-directrice, mevrouw Veerle Pasmans.

In het verlengde van een nieuwe benoemingsprocedure voor de directie van het Instituut (georganiseerd door Selor) werd Michel Pasteel in november 2006 benoemd tot directeur voor een periode van 6 jaar. De aanstelling van de adjunct-directie volgt in de loop van 2007.

De directie verzekert het dagelijkse bestuur van het Instituut, geeft leiding aan het personeel en organiseert de activiteiten van de dienst. Ze brengt verslag uit aan de Raad van Bestuur tijdens maandelijkse vergaderingen.

De directie moet eveneens een managementplan en een strategisch plan uitwerken waarvan het, na goedkeuring door de Raad van Bestuur, de operationele doelstellingen dient te verwezenlijken.

1.2. DE RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur is samengesteld uit 14 stemgerechtigde leden en 3 leden met een adviserende stem die benoemd worden door de Koning, bij KB vastgesteld in de Ministerraad op voorstel van de minister die gelast is met het Gelijkekansenbeleid.

De Raad van Bestuur bepaalt het algemene beleid van het Instituut op voorstel van de directie en keurt daarvoor het strategische plan en het personeelsplan van de directie goed. De Raad van Bestuur keurt eveneens het activiteitenrapport van het Instituut goed.

1.3. DE VOOGDIJMINISTER

De minister die bevoegd is voor het Gelijkekansenbeleid, is de voogdijminister van het Instituut. De minister beschikt daartoe over een positief injunctierecht.

Het Instituut heeft in het kader van zijn wettelijke opdrachten overigens de taak om de minister, bevoegd voor Gelijke Kansen, te ondersteunen bij de volgende acties:

- de **voorbereiding** en **uitvoering van overheidsbeslissingen** op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen;
- het **ondersteunen van derden**, op vraag van de overheid (bijvoorbeeld: adviesorganen, enz.);
- het **secretariaat van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen**;

- het verschaffen van **advies en expertise** aan de voogdijminister en aan de Permanente vertegenwoordiging van België in het kader van de opvolging van het Europese beleid. Indien nodig kan het Instituut ook een vertegenwoordigende rol vervullen;
 - bijdrage aan de **nationale coördinatie** van de **omzetting van de Europese wetgeving** en de **implementatie van het internationale recht** over de gelijkheid van vrouwen en mannen.
- Deze acties worden meer in detail toegelicht in deel II van dit rapport.

2. HET BUDGET

Het Instituut beschikt over een jaarbudget dat grotendeels bestaat uit een dotatie van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. In 2006 bedroeg het budget van het Instituut 4.436.701,00 euro.

Het budget is gespreid over drie grote posten:

- de personeelskosten en werkingskosten van het Instituut;
- de kosten voor de ontwikkeling van de opdrachten en projecten van het Instituut;

- de subsidies aan verenigingen. Er bestaan twee soorten subsidies: structurele subsidies die moeten zorgen voor een duurzame ondersteuning van de overkoepelende vrouwenorganisaties, en eenmalige subsidies die specifieke projecten op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen ondersteunen.

Het budget van het Instituut wordt aangevuld met een jaarlijkse toelage van de Nationale Loterij van 100.000,00 euro.

3. HET PERSONEEL

Op 31 december 2006 telde het Instituut 28 medewerkers, directie niet meegerekend. De verdeling naar niveau, taalrol en geslacht ziet er als volgt uit:

	Franstalige taalrol	Nederlands-talige taalrol	Totaal Personeel	Mannen	Vrouwen
Statutairen niveau A	6	4		2	8
Contractuelen niveau A	1	3		2	2
<i>Totaal A</i>	7	7	14	4	10
Statutairen niveau B	1	1		1	1
Contractuelen niveau B	2	2		1	3
<i>Totaal B</i>	3	3	6	2	4
Statutairen niveau C	/	1		/	1
Contractuelen niveau C	2	2		/	4
<i>Totaal C</i>	2	3	5	/	5
Statutairen niveau D	1	/		/	1
Contractuelen niveau D	1	1		/	2
<i>Totaal D</i>	2	1	3	/	3
Totaal	14	14	28	6	22

Het Instituut verrichte in de loop van 2006 drie aanwervingen:

- een Nederlandstalige statistica, statutair van niveau A (01/02/2006);
- een Franstalige boekhouder, statutair van niveau B (01/04/2006);
- een Franstalige coördinator voor de cel “Commissie voor de adviesorganen”, contractueel van niveau B (01/11/2006).

Er viel eveneens een uitdiensttreding op te tekenen:

- een Nederlandstalige coördinatrice belast met het secretariaat van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen, contractueel van niveau A (30/11/2006).

Dit contract wordt begin 2007 vervangen.

Het Instituut zal in 2007 minstens drie medewerkers aanwerven om de juridische cel en de cel vertalingen aan te vullen.

4. DE COMMUNICATIE

4.1. DE PERS

Het Instituut vormde het onderwerp van 41 artikels in de nationale geschreven pers (artikels over het Instituut zelf of een interview met één van zijn leden). De verdeling tussen de Vlaamse (21 artikels) en Franstalige (20 artikels) pers is evenwichtig.

Ook de audiovisuele media toonden in 2006 belangstelling voor het Instituut. De radio (RTBF en BXL FM) nam twee interviews af met de directie. De televisie (RTBF) wijdde twee reportages aan het Instituut in het tv-journaal.

Het Instituut verspreidde in 2006 bovendien 13 persberichten over verschillende acties en adviezen van het Instituut.

4.2. DE EXTERNE COMMUNICATIEMIDDELEN VAN HET INSTITUUT

Het Instituut beschikt al sinds 2005 over een website. Na een online aanwezigheid van een jaar en een analyse van het gebruik van de site, is gebleken dat er wijzigingen moeten worden aangebracht aan de inhoud om de site duidelijker en toegankelijker te maken voor een breed publiek. Deze aanpassing wordt afgerond in maart 2007.

In de loop van 2006 publiceerde het Instituut slechts één nummer van de *Draad van Ariadne*. Dit gewaardeerde tijdschrift - met een oplage van 8.000 exemplaren - wordt opnieuw gelanceerd in het eerste semester van 2007 om aan de verwachtingen van het publiek tegemoet te komen.

5. DE GESPREKSPARTNERS

De gesprekspartners van het Instituut kunnen als volgt schematisch worden weergegeven:

- de institutionele gesprekspartners;
- de gesprekspartners bij de verenigingen;
- de burgers.

De opdrachtgevers van het Instituut zijn niet in deze lijst opgenomen. Onder 'gesprekspartners' worden immers de personen en/of organisaties verstaan waarmee het Instituut samenwerkt, waarmee het Instituut partnerships aangaat of waaraan het diensten of advies verstrekt. Dit alles in het kader van zijn wettelijke opdrachten en de publieke dienstverlening.

5.1. DE INSTITUTIONELE GESPREKSPARTNERS

5.1.1. De voogdijminister

Ondanks het feit dat de voogdijminister een van de opdrachtgevers van het Instituut is, is de voogdijminister eveneens een gesprekspartner waarmee op regelmatige basis strategische beraadslagingen gebeuren. De gemeenschappelijke politieke prioriteiten van het Instituut en van de voogdijminister worden jaarlijks opgesteld. Ze vormen het onderwerp van een operationeel plan dat de manier bepaalt waarop deze prioriteiten verwezenlijkt moeten worden en het budget dat ervoor voorzien wordt. Er worden eveneens op maandelijks basis vergaderingen belegd. Die worden zo nodig nog aangevuld met eenmalige bijeenkomsten om specifieke dossiers te bespreken.

5.1.2. De FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

De FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg herbergt het Instituut in zijn lokalen. Om dit onderdak en het gebruik van de transversale diensten van de FOD door het Instituut te formaliseren (offset, verzendingen, huur, telefonie, enz.), ondertekenden beide instellingen in 2006 een samenwerkingsovereenkomst.

5.1.3. De Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen

Het Instituut is, in het kader van zijn wettelijke opdracht, belast met het secretariaat van de Raad van de Gelijke Kansen. Beide organen hebben overigens de mogelijkheid om adviezen te verstrekken. Om de complementariteit nog te versterken werden de samenwerkingsdomeinen gedefinieerd. Deze samenwerking zal allicht in de loop van 2007 een formeel karakter krijgen in de vorm van een overeenkomst met de nieuwe vertegenwoordigers van de Raad van de Gelijke Kansen.

5.1.4. Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

Het Instituut onderhoudt al meerdere jaren een dialoog met het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding om een optimale samenwerking te garanderen en de aanpak van de transversale dossiers die beide organismen aanbelangen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Dit is meer bepaald het geval voor de verwerking van klachtendossiers (bijvoorbeeld gevallen van discriminatie die elkaar kruisen) en voor de organisatie en verwezenlijking van gezamenlijke studiedagen, maar ook voor het nodige denkwerk in het kader van de gelijkheid van kansen. De noodzaak om deze samenwerkingsverbanden te formaliseren wordt momenteel geëvalueerd.

5.1.5. De federale departementen

In het kader van de opdracht om gender mainstreaming door te voeren, aanbevelingen te doen aan de publieke instellingen en het Europese en internationale beleid op te volgen, is het Instituut verschillende partnerships aangegaan met de federale openbare departementen. Het Instituut overlegt zodoende regelmatig met de departementen, of het nu gaat om de implementatie van nationale actieplannen, de ontwikkeling van maatregelen ten gunste van gender mainstreaming of het uitwerken van internationale rapporten. Het Instituut heeft tevens meerdere federale ambtenarennetwerken opgezet.

5.1.6. De deelstaten

De bevoegdheden van het Instituut op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen beperken zich tot federale materies. Maar om zowel te beantwoorden aan de internationale verplichtingen van België als aan de vraag naar informatie van de burgers, werkt het Instituut ook regelmatig samen met de gelijkaardige, bevoegde diensten van de deelstaten.

5.1.7. De sociale partners

Het Instituut onderhoudt zijn relaties met werknemers- en werkgeversorganisaties, die historische partners van het Instituut zijn. We herinneren eraan dat de ontwikkeling van de thematiek rond de gelijkheid van vrouwen en mannen op institutioneel niveau in de eerste plaats verband hield met de werkgelegenheidsproblematiek (vanaf het einde van de jaren '70). Dit domein is nog steeds actueel, getuige daarvan de verschillende projecten die in samenwerking met de sociale partners worden ondernomen (op het vlak van loongelijkheid, de loonkloof, enz.)

5.1.8. De politieke partijen

In het kader van de projecten die in 2005 gelanceerd werden, heeft het Instituut specifieke contacten opgebouwd met alle Belgische democratische partijen. Deze relaties worden wellicht bestendigd in de loop van 2007.

5.2. DE GESPREKSPARTNERS BIJ DE VERENIGINGEN

Naast zijn wettelijke opdracht om de organisaties te ondersteunen die werken rond de gelijkheid van vrouwen en mannen, heeft het Instituut ook duurzame samenwerkingsverbanden opgezet met de vrouwenorganisaties. Bepaalde samenwerkingsverbanden werden geformaliseerd met een overeenkomst, meer bepaald met de “koepelorganisaties” die daarvoor een structurele subsidie ontvangen (Amazone, de Conseil des Femmes Francophones de Belgique, de Nederlandstalige Vrouwenraad en Sophia).

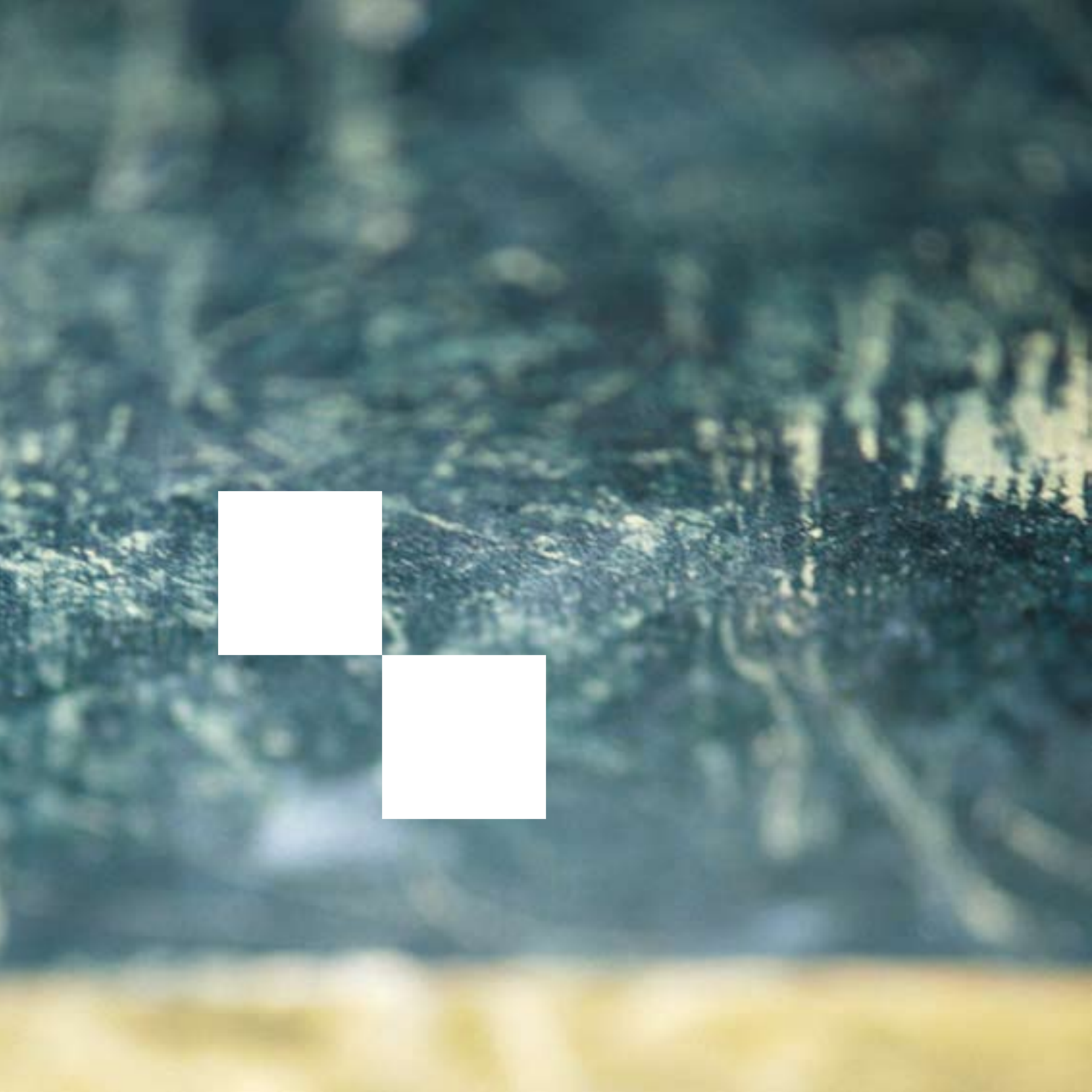
Het Instituut leent bovendien zijn oor aan alle actoren op het terrein die beschikken over een bijzondere en specifieke expertise op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen. Dat is ook de reden waarom de voorstellen, de eisen en de kritieken van de organisaties met de nodige aandacht worden geanalyseerd. Er wordt eveneens rekening mee gehouden bij de uitwerking van de strategische lijnen van het Instituut.

5.3. DE BURGERS

Als federale overheidsinstelling van openbaar nut heeft het Instituut een opdracht van publieke dienstverlening tegenover de Belgische burgers. Het Instituut biedt een antwoord op de vragen van de burgers en stelt hen zijn juridische dienst ter beschikking. Deze laatste verleent juridisch advies en gerechtelijke bijstand bij klachten over discriminatie op basis van geslacht.

Tot besluit van dit eerste deel valt nog op te merken dat bijzondere aandacht wordt besteed aan de ontwikkeling van netwerken, omdat de verschillende gesprekspartners van het Instituut eveneens bestaan uit een veelheid aan actoren. Het transversale karakter van de thema's die behandeld worden binnen het domein van de gelijkheid van vrouwen en mannen, maakt dit soort werk onontbeerlijk.

Vanuit dat gezichtspunt en om de ontwikkeling van de gelijkheid van vrouwen en mannen in België nog te verbeteren, zal het Instituut zijn relaties nog versterken met de instellingen van de deelstaten (gewesten en gemeenschappen) die zich bezighouden met gelijkheid.

II. VERWEZENLIJINGEN 2006

1. DE JURIDISCHE MISSIE

De juridische missie van het Instituut bestaat erin de burgers te adviseren en zo nodig voor hen in rechte op te treden. Het betreft hoofdzakelijk een opdracht van publieke dienstverlening.

Het Instituut kan echter ook gegevens verzamelen op basis van de vragen en de verzoeken om advies van de burgers, waardoor de evolutie van de discriminatiegevallen op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen in België opgevolgd kan worden. Dit is een van de langetermijndoelstellingen van de "GenderClaim"-databank.

Dankzij de expertise die het Instituut in de loop van de afgelopen drie jaar heeft ontwikkeld en opgebouwd, konden bovendien de procedures voor de klachtenbehandeling verbeterd worden. Het Instituut is nu ook beter in staat om aanbevelingen te doen om de uitwerking van wetten en voorschriften te verbeteren.

1.1. BEHEER EN OPVOLGING VAN KLACHTEN

De procedure voor de behandeling van klachten die in 2005 werd ontwikkeld, kwam in 2006 op kruissnelheid.

Onderstaande tabel geeft een stand van zaken over de klachten die dit jaar werden ingediend.

Om de informatie aan de burgers te verbeteren en om de juridische opdracht van het Instituut kenbaar te maken bij het brede publiek, heeft het Instituut eind 2006 een informatiebrochure over dit onderwerp opgesteld en op grote schaal verspreid.

Deze informatiebrochure is een erg concreet instrument. De brochure omschrijft, met behulp van concrete voorbeelden, het begrip geslachtsdiscriminatie en vervolgens op een eenvoudige en toegankelijke manier de procedure die gevolgd moet worden om een klacht in te dienen bij het Instituut. Ter referentie worden tevens de belangrijkste, van toepassing zijnde wetten vermeld. De brochure bevat ook nog een klachtenformulier.

Totaal 2006: 156 vragen

waarvan

*58% van vrouwen; 36% van mannen; 3,4% van onbekenden (bedrijven, organisaties,...);
2,6% van transseksuelen;*

50,6% van Franstaligen; 46,2% van Nederlandstaligen en 3,2% van anderstaligen.

1	Tewerkstelling (toegang, voorwaarden, loon, enz.) <i>waarvan 44,4% met betrekking tot selectie, aanwerving of vacatures; 35,5% betreffende zwangerschap; 21,1% betreffende de arbeidsvoorwaarden.</i>	28,8%
2	Goederen en diensten (opleiding, toegang tot diensten, enz.) <i>waarvan 62% betreffende de toegang; 38% betreffende de prijs.</i>	10,2%
3	Sociale zekerheid	2,6%
4	Transseksualiteit	5,1%
5	Pesten en seksuele intimidatie	8,4%
6	Andere domeinen (scheiding, geweld, fiscaliteit, enz.)	18,1%
7	Algemene informatie (onderzoekers, studenten, gerechtelijke procedure,...)	10,3%
8	Dossiers die niet tot onze bevoegdheid behoren	16,5%

1.2. DE “GENDERCLAIM”-DATABANK

De “GenderClaim”-databank werd in 2005 ontwikkeld in het kader van een Agora-project dat erkend werd door de POD Wetenschapsbeleid. In 2006 kreeg het instrument concreet vorm.

Deze databank is een concreet instrument voor een rationele benadering van het beheer en de behandeling van de klachten die bij het Instituut worden ingediend. De databank kan echter ook gebruikt worden als een analysetool om de aanhoudende discriminaties op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen aan het licht te brengen. Op die basis kan dan:

- een strategie worden opgesteld en aanbevelingen worden gedaan over de wetgeving betreffende de strijd tegen discriminatie;
- de toepasselijkheid van de klachtenafhandeling verbeterd worden;
- de analyse-elementen aangevuld worden met Europese en internationale indicatoren;
- op een betere en meer precieze manier worden voldaan aan de informatiebehoefte van publieke instellingen en onderzoekscentra.

De databank werd in oktober 2006 aan het Instituut geleverd. In november werd ook een studiedag georganiseerd om de tool voor te stellen.

1.3. DE JURIDISCHE STEUNPUNTEN VOOR VROUWEN VAN VREEMDE HERKOMST

In het kader van de Interministeriële Conferentie “Integratie in de samenleving” werd het pilootproject over de juridische steunpunten voor vrouwen van vreemde herkomst opgestart. Krach-

tens het internationale privaatrecht is het namelijk zo dat personen van vreemde herkomst die in België verblijven, soms afhangen van de familiewetgeving in hun land van oorsprong.

Deze steunpunten hebben tot doel juridisch advies te verschaffen op het vlak van internationaal privaatrecht aan personen, professionelen en verenigingen (meer bepaald aan de organisaties die zich bezighouden met vrouwen van vreemde herkomst).

Deze steunpunten zijn sinds februari 2006 actief. Het project werd gerealiseerd door de Association Des Droits des Etrangers (ADDE) en het Vlaams Minderhedencentrum (VMC). Deze twee organisaties verschaffen op een gedecentraliseerde manier juridisch advies over het internationale familierecht in de verschillende Belgische provincies. De twee organisaties verschaffen eveneens advies via e-mail of telefoon.

Het project wordt gefinancierd door het Instituut.

In het verlengde van de hervormingen van de Marokkaanse familiewetgeving heeft het Instituut aanvullend de ontwikkeling gefinancierd van de *Praktische gids van buitenlands familierecht*². Dit boekwerk, dat werd uitgewerkt door de ADDE en het VMC, bevat belangrijke informatie en bewustmakingsmateriaal voor de actoren uit het juridische- en verenigingsmilieu over de internationale familiewetgeving.

2. Praktische gids van buitenlands familierecht. Het nieuwe Marokkaanse Familiewetboek. Overzicht van het Turkse en Algerijnse recht, 2005, 163 p.

1.4. ONTWIKKELING VAN DE EXPERTISE

De verdere ontwikkeling van de juridische expertise van het Instituut gebeurde d.m.v. van twee soorten acties

- vormingen;
- het uitvoeren van studies.

1.4.1. De vormingen

De verantwoordelijke van de klachtendienst van het Instituut volgde een bemiddelingsopleiding van het *Mediation Instituut Vlaanderen*. Eind 2006 verstrekte hij, in het verlengde van deze opleiding, een rapport over de specifieke rol van de bemiddelaar binnen het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen.

Alle medewerkers van het Instituut kregen bovendien een opleiding rond overheidsopdrachten. Deze vorming werd in het laatste trimester van 2006 gegeven zowel in het Frans als in het Nederlands en nam vier halve dagen in beslag.

Het Instituut organiseerde ook nog zelf een vorming “Behandeling van klachten in de praktijk - Capita selecta” voor magistraten. Deze vorming paste in de algemene vorming van de Hoge Raad voor de Justitie “Sociaaljuridische aspecten van de discriminatie”. Deze opleiding werd in het Frans en het Nederlands gegeven en nam een dag in beslag.

1.4.2. Uitvoering van studies

In 2006 werden drie studies besteld en uitgevoerd die passen binnen de juridische opdracht van het Instituut.

De eerste studie had betrekking op het thema “Gender en migratie”.

Het onderzoek trachtte licht te werpen op de gebieden waar specifieke genderproblemen optreden met betrekking tot migratie. Deze informatie is van bijzonder belang in het kader van de juridische samenwerking met het Centrum voor gelijkheid van kansen. De problematiek van allochtone vrouwen belangt beide instellingen aan.

De resultaten van dit rapport werden in maart 2006 bezorgd.

De twee andere studies hebben betrekking op overeenkomsten. De eerste studie had tot doel de richtlijnen te bepalen die gevolgd moeten worden als het Instituut een overeenkomst afsluit met derden. Er werd in dat kader ook een praktische gids uitgewerkt. Het resultaat van die oefening werd eind maart 2006 geleverd.

De tweede studie betrof de problematiek van de intellectuele rechten en het eigendom van producten die worden uitgewerkt in het kader van overeenkomsten die het Instituut met derden heeft afgesloten. De resultaten van dit rapport werden in april 2006 geleverd en werden in de praktijk van het Instituut geïntegreerd.

2. GENDER MAINSTREAMING

Gender mainstreaming is een van de fundamentele opdrachten van het Instituut. Gender mainstreaming kan omschreven worden als de integratie van de gelijkheid van vrouwen en mannen in alle niveaus van de politieke besluitvorming en de tenuitvoerlegging van die besluiten.

Het is een complex proces van lange adem. Opdat alle betrokken federale actoren de genderdimensie zouden integreren, moeten ze het concept "gender mainstreaming" niet alleen te begrijpen, maar ook kunnen managen. Voor een efficiënte en doeltreffende implementatie van gender mainstreaming moet het door alle tussenkomende instellingen gedragen worden. Het is daarnaast belangrijk om het stadium van de eenmalige projecten te overstijgen en voor een duurzame verankering van het proces in de praktijken van de federale instellingen te zorgen.

Vanuit dat gezichtspunt heeft het Instituut de te ondernemen acties opgesplitst in twee pistes:

- de ontwikkeling van doeltreffende structurele instrumenten;
- de begeleiding en ondersteuning van de federale instellingen die betrokken zijn bij het integratieproces van de gender mainstreaming.

Het Instituut verwelkomt van harte de goedkeuring van de zogenaamde "Gender-mainstreamingwet" van januari 2007³ die het mee heeft voorbereid (zie deel II - punt 8). Opdat alle federale instellingen rekening zouden houden met de gender-

dimensie en die zouden integreren in hun praktijk, is deze wet cruciaal. Deze nieuwe wetgeving versterkt tevens de acties die het Instituut onderneemt en maakt ze nog meer legitiem.

2.1. INSTRUMENTEN VOOR SENSIBILISERING EN STRUCTURELE VORMING

2.1.1. De brochure "Genderstatistieken en genderindicatoren"

Het Instituut beschikte nog niet over statistische instrumenten of algemene genderindicatoren. Het kon zodoende niet meten hoeveel vooruitgang er al was geboekt en hoeveel er op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen nog te doen was om te voldoen aan de doelstellingen van de overheid en aan de Europese en internationale engagementen van België.

De realisatie van de brochure "Vrouwen en mannen in België. Genderstatistieken en genderindicatoren. Editie 2006" beantwoordt aan de nood aan analyse en objectivering van de thematiek met betrekking tot de gelijkheid van vrouwen en mannen.

3. Wet van 12/01/2007 strekkende tot controle op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de federale beleidslijnen (B.S. 13/02/2007).

Het document bevat een honderdtal variabelen die voor verschillende aspecten van de Belgische samenleving de gelijkheidssituatie van vrouwen en mannen in kaart brengen:

- bevolking;
- migratie;
- loonarbeid;
- ondernemingsgeest;
- inkomens;
- armoede;
- opleiding;
- besluitvorming;
- gezondheid;
- combinatie van privé- en beroepsleven;
- geweld en criminaliteit;
- onderzoek en ontwikkeling;
- toegang tot het internet;
- ...

Dit instrument beantwoordt aan een dubbele doelstelling. Het wil enerzijds de nodige informatie verschaffen aan de politieke en institutionele verantwoordelijken zodat zij hun beleid kunnen ondersteunen en uitwerken.

Daarnaast wil het een objectief en duidelijk beeld geven van de gelijkheidssituatie van vrouwen en mannen in België.

De brochure zal om de twee jaar bijgewerkt worden. In 2006 werd ze op massale schaal verspreid. De indicatoren en variabelen werden in het kader van een overheidsopdracht opgesteld door het *Instituut voor Gedragwetenschappen (SEIN)* van de universiteit van Hasselt. Het Instituut verzorgde de eindredactie.

2.1.2. De brochure "Gender mainstreaming als criterium voor overheidsopdrachten"

In het licht van de goedkeuring van de "gender-mainstreamingwet" en van de herziening van de wet op de overheidsopdrachten⁴, heeft het Instituut in samenwerking met de ABA een handleiding uitgewerkt voor de ambtenaren die belast zijn met het toekennen van overheidsopdrachten.

Zoals voorzien in de nieuwe wetgeving over de overheidsopdrachten, kan het principe van de gelijkheid van kansen voortaan expliciet overgenomen worden als een van de voorwaarden voor de uitvoering van de opdracht. Naast deze specifieke wettelijke bepalingen bestaan er echter nog andere mogelijkheden om het principe van de gelijkheid van kansen in te passen in de overheidsopdrachten. De handleiding omschrijft daartoe enkele specifieke criteria en geeft enkele praktische voorbeelden. De handleiding bevat tevens adviezen die het gebruik van het gelijkheidsprincipe als toekenningscriterium, als selectiecriterium of als aanvullend criterium kunnen bevorderen. De handleiding wordt afgesloten met een vragenlijst en een verklaring op erewoord die ter ondertekening kan worden voorgelegd aan bedrijven die naar een overheidsopdracht dingen.

Deze brochure wordt verspreid in april 2007.

4. Wet van 16 juni 2006 betreffende de gunning, informatie aan kandidaten en inschrijvers en wachttermijn inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten (B.S. 15/02/2007).

2.1.3. De handleiding "Gender mainstreaming binnen het federaal openbaar ambt"

Om de federale openbare diensten en de strategische cellen bij het doorvoeren van gender mainstreaming te ondersteunen, heeft het Instituut besloten een praktische handleiding uit te werken met als titel: "Gender mainstreaming binnen het federaal openbaar ambt".

De handleiding wil het proces en de instrumenten voorstellen die de integratie van gender mainstreaming binnen de projecten en domeinen van de openbare diensten en de strategische cellen mogelijk maken.

Een eerste deel is gewijd aan het proces van gender mainstreaming zelf. Hier wordt onder meer ingegaan op de noodzaak van een structurele en systematische integratie en op het belang van een verankering in de interne praktijken van de administraties.

Een tweede deel gaat concreet in op de methodologie die gehanteerd moet worden voor de implementatie van gender mainstreaming, voor elke fase van de uitwerking van een maatregel of beleid (van de opstart van het project tot de effectieve implementatie).

Dit tweede deel wordt vervolledigd door een derde deel waarin de succesfactoren voor een geslaagde implementatie van het proces worden toegelicht. Er wordt met name gewezen op het belang van een onderbouwde managementstructuur en op een goede beheersing van de verschillende instrumenten.

Het laatste deel omschrijft de verschillende implementatietools die praktisch kunnen ingezet worden voor elke ontwikkelingsfase van een maatregel of beleid:

- voorstel;
- genderstatistieken en genderindicatoren;
- gender budgeting;
- effectenrapport emancipatie;
- evaluatietools;
- ...

Het Instituut besteedde bijzonder veel aandacht aan de redactie van deze handleiding. Het moest tegelijk een referentiewerk worden en een instrument om het integratieproces van gender mainstreaming te ondersteunen.

De basistekst van de handleiding werd geredigeerd door de onderzoekseenheid "Etudes sur le Genre et la Diversité en Gestion" (EgiD) van de universiteit van Luik. Het Instituut ontving de basistekst in december 2006. De handleiding zal in juni 2007 gedrukt en verspreid worden na eindredactie en vertaling.

Voor dit project werd een werkgroep opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van alle federale departementen die een bijdrage hebben geleverd aan het voorbereidende werk voor de redactie van de handleiding.

De federale werkgroep gender mainstreaming blijft bestaan en zal geraadpleegd worden bij de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten van de "Gender-mainstreamingwet" begin 2007.

2.1.4. De informatiemiddelen

Om de centralisatie en de uitwisseling van informatie rond gender mainstreaming te vereenvoudigen, heeft het Instituut in 2006 en in het kader van een overheidsopdracht specifieke databanken tot stand gebracht:

- de “Genderstudies”-databank werd afgewerkt en omvat het onderricht en het onderzoek over de genderdimensie in België. De inhoud van dit project wordt verder besproken in deel II (onderzoek);
- de bestelde databank over de opleidingen rond gender mainstreaming wordt in 2007 opgeleverd. Deze databank zal alle vormen op het vlak van gender bevatten, samen met de gegevens van de Belgische opleidingscentra;
- Ten slotte werd ook nog begonnen aan een databank van alle bedrijven die acties hebben ondernomen om gender mainstreaming te integreren in hun dagelijkse werking. Deze laatste databank zal beschikbaar zijn vanaf midden 2007.

2.1.5. De opleidingsmodule over gender

Het vorige activiteitenrapport maakte melding van de verwezenlijking van een introductieopleiding voor de openbare diensten en de strategische cellen over de gelijkheid van vrouwen en mannen en over gender mainstreaming. Het rapport meldde eveneens dat er met het OFO werd onderhandeld om deze basisopleiding te laten opnemen in hun vormingsaanbod.

In 2006 ontwikkelde het Instituut in samenwerking met het OFO een nieuwe vormingsmodule, dit keer over gender mainstreaming. Deze module is ondertussen beschikbaar en zal vanaf 2007 aangeboden worden in het pakket vormen die het OFO jaarlijks organiseert voor de ambtenaren.

In 2007 wordt verder onderzocht of het nuttig en wenselijk is om een erkende “gender-mainstreamingopleiding” op te zetten. Zo nodig kan het Instituut een steentje bijdragen aan de inhoudelijke invulling van deze potentiële, erkende vorming.

2.2. DE ONDERSTEUNING EN DE BEGELEIDING VAN DE GESPREKSPARTNERS

2.2.1. *Het charter van de democratische politieke partijen*

Het proces om een charter van de democratische politieke partijen uit te werken ten gunste van de gelijkheid van vrouwen en mannen, werd in 2005 opgestart. Dit gebeurde in het kader van een samenwerking tussen het Instituut, het *Conseil des Femmes Francophones de Belgique* en de Nederlandstalige Vrouwenraad.

De werkgroep, die samengesteld was uit experts op het vlak van gelijkheid van de verschillende Belgische democratische partijen en die gecoördineerd werd door Saskia Ravesloot (Vrije Universiteit Brussel), beëindigde haar werkzaamheden met goed gevolg in 2006. De werkgroep werkte een charter uit dat 9 punten omvat en dat in januari 2007 ter ondertekening werden voorgelegd aan de voorzitters en voorzitters van de Belgische democratische partijen.

Het charter belichaamt de concrete aanvaarding van het idee van een gestructureerd beleid aangaande de gelijkheid van vrouwen en mannen (het “gender-mainstreamingbeleid”) door de democratische partijen.

Dit charter kon alleen tot stand komen dankzij het engagement van de politieke partijen en getuigt van hun wil om, naast de reeds gevoerde acties, de gelijkheid in hun eigen rangen en in de brede maatschappij te bewerkstelligen.

Het Instituut heeft het volledige realisatieproces van dit charter gefinancierd.

2.2.2. *Het “statistische” actieplan*

In februari 2006 werd een statistica aangeworven om de activiteiten rond genderstatistieken en genderindicatoren te concretiseren en gepast te coördineren.

Zij coördineert sindsdien het “statistische” actieplan dat in 2005 werd gelanceerd. Dit plan beoogt de integratie van gendergegevens in de institutionele productie van statistieken in België.

Dit plan omvat drie luiken.

Het eerste luik omvat de aanmaak en verspreiding van indicatoren en statistieken die een beeld geven van de verschillen tussen vrouwen en mannen op zowat alle domeinen van de Belgische samenleving. Dit eerste luik werd in 2006 afgerond met de publicatie en verspreiding van de brochure “Vrouwen en mannen in België. Genderindicatoren en genderstatistieken. Editie 2006”. Deze brochure wordt om de twee jaar uitgebracht. De volgende, bijgewerkte versie is voor 2008.

Het tweede luik is een ‘zuivere’ gender-mainstreamingactie. Dit luik wil in samenwerking met de verschillende federale departementen zorgen voor een verbetering van de genderstatistieken en genderindicatoren die beschikbaar zijn op federaal niveau.

Het concept “genderstatistieken” verwijst naar vier soorten acties:

- de systematische verzameling van gegevens naar geslacht uitgesplitst;
- het opstellen van indicatoren die een beeld geven van de genderproblematiek;

- de systematische analyse van verschillen tussen vrouwen en mannen;
- de brede verspreiding van de geproduceerde resultaten.

Het is van belang dat de vier acties worden verwezenlijkt om de gender mainstreaming van statistieken en indicatoren effectief te verwezenlijken. Nog te vaak wordt het proces echter na de eerste fase gestaakt (verzameling van gegevens uitgesplitst naar geslacht).

Deze acties zijn van toepassing op alle actiegebieden van de federale openbare diensten. Er moet dus een werkprocedure uitgewerkt worden die getransponeerd kan worden naar en gebruikt kan worden door de verschillende publieke actoren die de gegevens verzamelen, indicatoren opstellen en statistische analyses uitvoeren.

De "Gender-mainstreamingwet" maakt voortaan de formalisering van de aanmaak van genderstatistieken en -indicatoren binnen de federale overheidsinstellingen mogelijk.

Het laatste luik bestaat uit een langetermijnactie in samenwerking met het Wetenschapsbeleid en de Algemene Directie Statistische en Economische Informatie van de FOD Economie. Doel van deze laatste maatregel is de verbetering van de informatie betreffende vrouwen en mannen binnen het huishouden en in het bijzonder op het vlak van inkomen.

Deze maatregel zal ontwikkeld worden binnen het kader van een project met de naam "*Belgian Gender and Income analysis*" dat gedurende 2006 werd uitgewerkt, voorbereid en onderhandeld door het Instituut en haar partners.

Dit project zal in de loop van het tweede semester van 2007 worden geïmplementeerd.

2.2.3. Het Nationaal Actieplan voor "sociale inclusie"

Sinds 2004 werkt het Instituut mee aan het Nationaal Actieplan voor *Sociale Inclusie* van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie. Het Instituut participeert aan twee werkgroepen: de werkgroep "Acties" en de werkgroep "Indicatoren". In 2006 richtte de werkgroep "Indicatoren" een subcommissie "Analyse" op. Binnen dat kader maakte de vertegenwoordigster van het Instituut een analyse van het NAP Sociale Inclusie vanuit een genderperspectief. De resultaten van deze evaluatie werden besproken binnen de werkgroep "Indicatoren". Ze werden vervolgens voorgesteld aan de werkgroep "Acties".

2.2.4. Vorming

De federale gender-mainstreamingwerkgroep volgde in 2006 de opleiding gebaseerd op de introductiemodules over de gelijkheid van vrouwen en mannen en over gender mainstreaming.

Deze opleiding duurde een halve dag en had tot doel de genderthematiek voor te stellen aan alle deelnemers, zodat ze voortaan allemaal beschikken over een voldoende en noodzakelijke basis-kennis om de ontwikkeling van de werkzaamheden van de werkgroep optimaal te laten verlopen. De opleiding kon op heel wat bijval rekenen bij de deelnemers.

3. DE STRIJD TEGEN GEWELD

Het thema van de strijd tegen geweld is een van de thematische pijlers voor de acties die het Instituut voert. Het is daarom logisch dat het Instituut ook in 2006 de coördinatie van het Nationaal Actieplan tegen partnergeweld voor zijn rekening nam. Het Instituut ontwikkelde bovendien een aantal specifieke initiatieven die hieronder worden toegelicht.

3.1. HET NATIONAAL ACTIEPLAN VOOR DE STRIJD TEGEN PARTNERGEWELD

Het Instituut verzekert sinds 2004 de coördinatie van het tweede plan voor de strijd tegen geweld dat meer specifiek gericht is op de strijd tegen partnergeweld (2004-2007). Dit plan werd in mei 2004 goedgekeurd door de Ministerraad. In februari 2006 bundelden de deelstaten hun krachten met die van de federale overheid om dit plan tegen partnergeweld te doen slagen.

Dit plan verenigt de federale overheid en de deelstaten rond strategische objectieven rond partnergeweld die duidelijk werden afgebakend en dat in functie van hun bevoegdheidsdomeinen. De betrokken departementen zijn:

- op federaal niveau: Justitie, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Ambtenarenzaken, het Grootstedelijk Beleid, Maatschappelijke Integratie en Gelijke Kansen;
- op gemeenschapsniveau: de Franstalige Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap;
- op gewestelijk niveau: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest (+ de Vlaamse Gemeenschap).

Het Nationaal Actieplan omschrijft de strategische doelstellingen van de verschillende partners die betrokken zijn bij de strijd tegen partnergeweld en draait rond 7 assen: sensibilisering; vorming; preventie; bescherming en opvang; begeleiding, opvolging en repressieve maatregelen opgelegd aan daders; registratie; coördinatie en evaluatie.

3.1.1. De Interministeriële Conferentie over de strijd tegen partnergeweld

Om te waken over de effectieve realisatie van het Actieplan hebben de ministers die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het Nationaal Actieplan in 2006 twee keer een bijeenkomst gehouden. Tijdens de eerste vergadering in februari bevestigden en verduidelijkten ze hun strategische doelen. De federale, gemeenschaps- en gewestministers hebben een gezamenlijke definitie van partnergeweld aangenomen⁵.

Tijdens de Interministeriële Conferentie van november 2006 werden de resultaten opgemaakt van de acties die de verschillende departementen het afgelopen jaar voerden. Deze vergadering bood tevens de gelegenheid om de sterke en zwakke punten van de verschillende strategische doelstellingen te evalueren zodat toekomstige acties in de strijd tegen het partnergeweld nog betere resultaten kunnen opleveren.

5. Geweld in intieme relaties is een geheel van gedragingen, handelingen en houdingen van één van de partners of ex-partners die erop gericht zijn de andere te controleren en te domineren. Het omvat fysieke, psychische, seksuele en economische agressie, bedreigingen of geweldplegingen die zich herhalen of kunnen herhalen en die de integriteit van de ander en zelfs zijn socio-professionele integratie aantasten. Dit geweld treft niet alleen het slachtoffer, maar ook de andere familieleden, waaronder de kinderen. Het is een vorm van intrafamiliaal geweld. Meestal zijn de daders van dit geweld mannen en de slachtoffers vrouwen. Geweld in intieme relaties in de privé-sfeer is een uiting van de ongelijke machtsverhoudingen die in onze samenleving nog steeds bestaan tussen vrouwen en mannen.

3.1.2. De interdepartementale werkgroep en de expertgroep

De werkzaamheden in het kader van het Nationaal Actieplan voor de strijd tegen partnergeweld worden ondersteund door een interdepartementale werkgroep en een expertenwerkgroep.

De *interdepartementale werkgroep* ziet toe op de vlotte informatie-uitwisseling tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij de concrete verwezenlijking van het Actieplan voor de Strijd tegen het Partnergeweld. De werkgroep kwam in 2006 zeven keer samen.

De expertenwerkgroep verenigt specialisten op het terrein, vertegenwoordigers uit de organisaties, experts van de universiteiten, "Provinciale coördinatrices" en de medewerkers van de deelstaten die zich bezighouden met de gelijkheid van vrouwen en mannen. Dit netwerk analyseert de gevoerde acties en evalueert de vooruitgang die geboekt wordt met betrekking tot het plan. Het vormt tevens een forum waar alle betrokken actoren hun besommeringen kwijt kunnen, waar informatie en "best practices" uitgewisseld kunnen worden en waar de overheid geïnterpelleerd kan worden. Dit netwerk hield in 2006 twee bijeenkomsten.

De coördinatie van deze verschillende acties wordt verzekerd door het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen. De huidige voorzieningen zullen in de loop van 2007 geëvalueerd worden. Het Instituut zal wets- en beleidsvoorstellen formuleren.

3.2. DE SPECIFIEKE ACTIES

3.2.1. *Sensibilisering*

De Nederlandstalige en Franstalige versie van de brochure bedoeld voor slachtoffers en veldwerkers “Geweld: wat nu?” werd eind 2006 geactualiseerd. De Duitstalige versie werd voltooid. De drie versies van de brochure zullen begin 2007 herdrukt en verdeeld worden.

Eind 2006 werd een stand van zaken gemaakt van de bewustmakingsacties van de verschillende partners van het plan.

3.2.2. *Vorming*

Er werden opleidingen rond het telefonisch onthaal en de hulpverlening aan slachtoffers uitgewerkt en verstrekt. Aan Franstalige kant werd de vorming van vrijwilligers georganiseerd door Télé-Accueil. De opleiding betrof het telefonische onthaal van alloctonen. Aan Nederlandstalige kant verzorgde Tele-Onthaal de vorming van telefonistenopleiders. In het verlengde van deze vormingen werd geopperd dat een telefonisch onthaal in vreemde talen zou kunnen doorgaan als een “good practice” op Europees niveau in het kader van de slachtofferhulp bij geweld tussen partners van vreemde herkomst.

Het Instituut heeft in 2006 eveneens een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een voortgezette opleiding op het vlak van partnergeweld binnen de politiediensten. De uitwerking van de inhoud van deze opleidingen gebeurde in nauwe samenwerking met de politiediensten en de provinciale coördinatrices.

3.2.3. *Preventie*

Projecten rond de begeleiding van geweldplegers werden financieel ondersteund door het federale gelijkemansbeleid. Het gaat om drie experimentele projecten die in verschillende gerechtelijke arrondissementen worden ondernomen (Luik, Gent/Oudenaarde, Antwerpen) in samenwerking met lokale partners in elk van die arrondissementen. Uit de evaluatie van deze projecten bleek het belang van preventie voor de afname of het stoppen van gewelddadig gedrag bij de opgevolgde personen. Er werden eveneens positieve effecten vastgesteld met betrekking tot de gedachten, het begrip en de gedragingen van deze personen. Op een onrechtstreekse manier hebben deze projecten ten slotte ook nieuwe samenwerkingsperspectieven tussen de verschillende actoren op het terrein ingeleid en bovendien het werk van alle betrokkenen gevaloriseerd.

Deze projecten worden geëvalueerd.

3.2.4. *Registratie*

De tool voor de registratie van partnergeweld die in de hulpsector en de medische sector wordt gebruikt, werd in 2006 gedistribueerd voor aanwending door andere actoren en wordt nu door een breed publiek van betrokkenen gebruikt. Dit instrument werd uitgewerkt in het verlengde van een studie die in 2003 werd uitgevoerd door het Limburgs Universitair Centrum en de Université catholique de Louvain over de registratie van partnergeweld in de hulpsector en de medische sector. Het instrument werd in 2004 en 2005 uitvoerig getest door meerdere organisaties voor slachtofferhulp.

Uiteindelijk werd in 2006 een werkgroep opgericht die ervoor moest zorgen dat de registratie van partnergeweld concreet wordt doorgevoerd in alle sectoren (politie, gerecht, hulpsector en medische sector).

3.2.5. Evaluatie van de wet betreffende de toewijzing van de gezinswoning aan de echtgenoot of aan de wettelijk samenwonende die het slachtoffer is van gewelddaden vanwege zijn partner

Het Instituut heeft op vraag van de Minister van Justitie de wet van 28 januari 2003 geëvalueerd betreffende de toewijzing van de gezinswoning aan de echtgenoot of aan de wettelijk samenwonende die het slachtoffer is van gewelddaden vanwege zijn partner.

Hiervoor heeft het Instituut een beroep gedaan op verschillende actoren die betrokken zijn bij de toepassing van de wet en bij de gevolgen van de toepassing van deze wet zoals:

- de drie OCMW-federaties;
- het Koninklijk Verbond der Vrede- en Politie-rechters;
- de orde van de Franstalige en Duitstalige balie;
- orde Vlaamse Balie;
- de onthaalcollectieven van La Louvière, Luik en Brussel;
- de Vaste Commissie van de Lokale Politie;
- de Commissaris-Generaal van de federale politie;
- de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen;
- de provinciale “gewelddoördinatoren”.

Uit deze consultatieronde bleek het volgende:

- een informatieprobleem, zowel voor de professionelen (juridisch en onthaal) als voor de slachtoffers;

- het belang van een snelle uitvoering van de besluiten tot toewijzing van een gezinswoning;
- de noodzaak van een vertrouwelijke omgang met de slachtoffers (en eventueel hun verwijdering) om hun veiligheid te garanderen en het risico op intimidatie te verminderen;
- niet te onderschatten financiële problemen bij de slachtoffers.

De aanbevelingen van het Instituut betroffen hoofdzakelijk de noodzaak om:

- het brede publiek beter te informeren over de wet en de gevolgen ervan;
- de informatie aan de professionelen te verbeteren (aan de hand van artikels in de gespecialiseerde magazines en door specifieke opleidingen);
- het interdepartementale denkwerk over de kwestie verder te zetten;
- de beraadslagingen met de deelstaten, die bevoegd zijn voor een deel van de domeinen gerelateerd aan de toepassing van de wet, verder te zetten;
- de acties die gevoerd worden in de strijd tegen “niet-fysiek” geweld verder op te drijven.

Deze aanbevelingen werden gedaan in februari 2006. Ze werden deels gevolgd door acties in het kader van het Nationaal Actieplan voor de strijd tegen partnergeweld. Ze zullen in de loop van 2007 eveneens besproken worden binnen de specifieke werkgroep.

3.2.6. De White Ribbon-campagne

Ter gelegenheid van de Internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen heeft de Minister voor Ambtenarenzaken en Gelijke

Kansen eraan gehouden het engagement van het federaal openbaar ambt in de strijd tegen het geweld tegen vrouwen te benadrukken.

Ter ondersteuning van de concrete acties in het kader van het Nationaal Actieplan voor de strijd tegen geweld die al worden ondernomen door meerdere federale departementen, heeft de Minister van Ambtenarenzaken de federale ambtenaren uitgenodigd om op 25 november een wit lintje te dragen om zo de zichtbaarheid van dit engagement nog te versterken.

Concreet ging elk exemplaar van het tijdschrift Fedra (het maandblad van het federaal openbaar ambt) in november van 2006 vergezeld van een "White Ribbon"-zelfklever. Elke ambtenaar die dat wenste, kon op 25/11/2006 een wit lintje op zijn kleding aanbrengen en zo actief deelnemen aan deze campagne.

Fedra heeft eveneens een volledig dossier gewijd aan de "White Ribbon"-campagne en aan de Internationale dag ter uitbanning van geweld tegen vrouwen.

Het Instituut stond in voor de coördinatie en de financiering van deze campagne (in samenwerking met de strategische cel van de Minister van Gelijke Kansen en de Directie Communicatie van de federale overheidsdienst P&O).

3.2.7. Het steunpunt "partnergeweld"

In maart 2006 heeft de federale overheid een bijkomend budget aan het Instituut toegekend om het "steunpunt partnergeweld" te ontwikkelen en zo het coördinatiewerk van het Nationaal Actieplan voor de strijd tegen het partnergeweld te versterken. Het budget bedroeg 134.000,00 euro en maakte

het concreet mogelijk om een aanbesteding te lanceren voor de realisatie van een evaluatietool met betrekking tot twee omzendbrieven van het College van Procureurs-Generaal⁶.

Dit evaluatieproject wordt uitgevoerd in samenwerking met de werkgroep "partnergeweld" van het College van Procureurs-Generaal en met de dienst voor strafrechterlijk beleid. Dit project leverde binnen de 27 gerechtelijke arrondissementen al enkele werkplannen over het thema op.

Het steunpunt moet verder de evaluatie van het Nationaal Actieplan in de strijd tegen partnergeweld kunnen blijven ondersteunen (2004-2007). Deze evaluatie zal verwezenlijkt worden in nauwe samenwerking met de interdepartementale werkgroep en met de expertenwerkgroep van het plan.

3.2.8. Actiepistes voor de toekomst

Er werd in 2006 eveneens een denkoefening gestart over het nut van specifieke werkhema's die de acties kunnen aanvullen die ondernomen worden in het kader van de strijd tegen partnergeweld. Een van de thema's is de kwestie van het beroepsgeheim van de actoren uit de medische wereld wanneer zij geconfronteerd worden met partnergeweld of eerwraak.

6. Omzendbrief nr. COL 3/2006 betreffende de definitie van intrafamiliaal geweld en de mishandeling van extra-familiale kinderen, de identificatie en de registratie van dossiers door de politiediensten en de parketten; Gezamenlijke circulaire van de Minister van Justitie en het College van Procureurs-Generaal nr. COL 4/2006 betreffende het strafrechterlijke beleid op het vlak van geweld binnen het koppel.

4. WERKGELEGENHEID

In België is de ontwikkeling op institutioneel niveau van het thema van de gelijkheid van vrouwen en mannen historisch gezien gegroeid vanuit de werkgelegenheidsproblematiek.

Ondanks de duidelijke vooruitgang op dit vlak is het nog steeds belangrijk en noodzakelijk dat verschillende thema's kordaat worden aangepakt. Enkele van die thema's zijn de loongelijkheid en het op elkaar aansluiten van het privé- en beroepsleven waar in dit hoofdstuk dieper op wordt ingegaan.

4.1. LOONGELIJKHEID

4.1.1. *Het EVA-project*

In 2000 heeft het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen het EVA-project (Analytische EVALuatie) ontwikkeld. Het project ging in januari 2001 van start en wordt ondersteund door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en het Europees Sociaal Fonds. Rekening houdend met de omvang van de doelgroep, met de verschillende te realiseren luiken en met het gewenste duurzame effect van de integratie van de gelijkheid van kansen in de functieclassificatiesystemen, is het logisch dat het project in 2006 werd verdergezet.

De werkzaamheden rond de functieclassificatiesystemen hebben als doelstelling doeltreffende oplossingen voor de problematiek van de loon-

ongelijkheid aan te dragen. Het EVA-project is een van de belangrijke pistes om aan die loonongelijkheid iets te doen.

Dit project wil vooral een genderneutraal functieclassificatiesysteem promoten bij de sociale partners en in de verschillende sectoren en zo de bestaande loonkloof wegwerken. Het is belangrijk dat alle betrokkenen bij functie-evaluaties en bij loononderhandelingen deze problematiek kennen en begrijpen. Om die reden bestonden de eerste twee luiken van het project voornamelijk uit opleiding en bewustmaking.

Het derde luik van het project werd ontwikkeld in de loop van 2006 en betrof een onderzoek naar de geldende, analytische functie-evaluatiemethodes in drie activiteitensectoren.

Het onderzoek trachtte de kwalitatieve en kwantitatieve impact van het gebruik van analytische functieclassificatiesystemen in kaart te brengen. De analyse gebeurde in negen ondernemingen. Hiermee kon niet alleen de impact van analytische functie-evaluaties op het loon gemeten worden, maar konden tevens oplossingen onderzocht worden om te remediëren aan de moeilijkheden die bij de introductie van dergelijke systemen ondervonden worden.

De resultaten van deze studies worden in april 2007 gepubliceerd onder de vorm van een praktische gids voor de bedrijven en de sociale onderhandelaars.

Op 9 november 2006 heeft het Instituut de balans opgemaakt van vijf jaar EVA. Het nodigde voor die gelegenheid sprekers uit uit de politiek, de universiteiten, de vakbonden en de werkgelegenheidssector om hun ervaringen en expertise op dit vlak uit te wisselen.

Werden voorgesteld:

- het EVA-project en de acties die sinds 2001 werden ondernomen;
- de manier om discriminatie op basis van geslacht in functie-evaluaties te vermijden;
- de voordelen van analytische functieclassificatiesystemen;
- de getuigenissen van werkgevers of hun vertegenwoordigers;
- de Belgische en Europese vooruitzichten.

Het EVA-project werd in 2006 eveneens geëvalueerd. Opmerkingen over de impact van het project over de volledige duur:

- de sensibilisering die uitgaat van het EVA-project kan nog versterkt worden aan de hand van een doeltreffende verdeling van de uitgewerkte instrumenten (praktische gids, resultaten van het onderzoek, website, brochures, enz.);
- gezien de interesse voor de verschillende instrumenten en de positieve feedback is het belangrijk dat er een mechanisme bestaat om deze instrumenten te blijven verdelen en actueel te houden;
- het EVA-project heeft aangetoond dat de vermindering van het loonverschil tussen mannen en vrouwen als doel *op zich* maar op een beperkt enthousiasme van de bedrijfswereld kan rekenen. Het verminderen van de

loonkloof is eerder het resultaat van de toepassing van een meer objectief, analytisch functieclassificatiesysteem dat trouwens ook andere ongelijkheden kan wegwerken (arbeiders/bedienden bijvoorbeeld);

- het functieclassificatiesysteem maakt deel uit van het evaluatie- en verloningssysteem van de bedrijven. Het is het geheel van deze HR-systemen dat de gelijkheid van mannen en vrouwen bepaalt en dus niet enkel het functieclassificatiesysteem.

Het Instituut zal rekening houden met de conclusies van deze evaluatie wanneer toekomstige acties worden ontwikkeld om de bedrijfswereld te sensibiliseren. Het Instituut zal tevens bijzondere aandacht besteden aan de links tussen de functieclassificatie, het HR-beleid en de loonkloofproblematiek.

4.1.2. De focusgroep over loongelijkheid

Op basis van de verschillende vaststellingen in het kader van het EVA-project en van verschillende andere projecten rond het thema van de loonkloof, heeft het Instituut in april 2006 verschillende actoren verenigd die op dit terrein actief zijn.

De deelnemers aan deze vergadering waren afkomstig van de instellingen, de universiteiten, en de werknemers- en werkgeversorganisaties. Ze hebben op basis van de bestaande wetgeving over loongelijkheid pistes verkend die het wetgevende kader kunnen verbeteren.

De vergadering bood naast de identificatie van de lacunes, de updates, de mogelijke uitbreidingen en de sterke punten van de huidige wetgeving eveneens de mogelijkheid aan de verschillende actoren om hun ideeën en voorstellen uit te wisselen over hoe de loonkloof gereduceerd kan worden.

Conclusies van deze bijeenkomst waren onder andere:

- het belang van en de nood aan cijfergegevens op het vlak van loongelijkheid;
- elke partner, met inbegrip van de overheid, moet concrete acties afbakenen die aan de problematiek van de loonkloof kunnen remediëren;
- het theoretische, juridische kader m.b.t. de loongelijkheid is adequaat, maar de toepassing ervan kan beter;
- de nood om in wezenlijke en toepasbare sancties te voorzien;
- het belang van de integratie van gender mainstreaming in de sociale beraadslaging;
- ...

Het Instituut werkt al jaren rond het thema van de loonkloofproblematiek en is er zich bewust van dat dit een werk van lange adem is. In 2006 kon het Instituut haar voorstellen concreter maken. Op vraag van de overheid wordt een eerste rapport over de loonkloof samengesteld. Dit werd in maart 2006 besteld en zal in maart 2007 gepubliceerd worden.

Deze focusgroep plant daarnaast nog bijeenkomsten over het thema van de loongelijkheid in de loop van 2007 om het debat verder te zetten.

4.1.3. Het project *DIANE*

Het Instituut heeft haar partnership met het project *DIANE* (Développement et Intégration pour l'Arrivée des Nouvelles Entrepreneures) herbevestigd. Het project heeft tot doel de waarde van vrouwelijke zelfstandigen en bedrijfsleidsters van kleine en middelgrote ondernemingen (KO/KMO) in de verf te zetten en de kandidaten te ondersteunen bij de creatie van hun bedrijven zodat hun activiteitenprojecten makkelijker van de grond kunnen komen. Dit project past in het Equal programma van het Europees Sociaal Fonds. Het partnership bestaat uit de Union de Classes Moyennes (UCM), het Centrum voor Zelfstandig Ondernemende Vrouwen (CEZOV) en het Instituut.

De cofinanciering door het Instituut maakte het in 2006 mogelijk een analyse te maken van de dagelijkse realiteit van vrouwelijke ondernemers en van de obstakels die de ontwikkeling van vrouwelijk ondernemerschap in de weg staan. De resultaten van deze studie werden in oktober 2006 voorgesteld tijdens een persconferentie in de kantoren van het Instituut. Daarnaast ging de website van het project online in 2006. Het Instituut stelde tevens zijn expertise ter beschikking van de projectpartners.

4.2. HET OP ELKAAR AANSLUITEN VAN PRIVÉ- EN BEROEPSLEVEN

4.2.1. *Het project Actieve vaders II*

Het project Actieve Vaders past in het kader van het 5e kaderprogramma van de gemeenschapsstrategie inzake gelijke kansen. Dit project werd oorspronkelijk gelanceerd in 2001 en werd in 2004 verlengd. Het Instituut voert in partnership met het Deense departement voor Gelijke Kansen een specifieke actie rond het thema: "Mannen en ouderschap - een actief vaderschap".

Het Instituut heeft meer bepaald een analyse gemaakt van de omzetting van het vaderschapsverlof bij de lokale overheden. Hieruit bleek dat een meerderheid van de gemeentes de wet van 21 augustus 2001 betreffende het vaderschapsverlof van 10 dagen toepassen, maar dat ongeveer 20% van de gemeentes zijn ambtenaren niet actief over het onderwerp informeert. De acties op dit terrein werden daarom verdergezet, meer bepaald met de verzending een bewustmakingsbrochure: *Vaderschapsboekje*.

Het Instituut heeft de verdeling voortgezet van de verschillende instrumenten die in de vorige fases van het project werden uitgewerkt, hoofdzakelijk met het oog op sensibilisering. Binnen dat kader werd in juni 2006 ter gelegenheid van vaderdag een bewustmakingsactie voor het personeel van de Université catholique de Louvain gevoerd.

De Duitse en Engelse versies van het *Vaderschapsboekje* konden in 2006 verwezenlijkt en verdeeld worden. Daarnaast werden de theaterstukjes die

in 2005 werden opgevoerd opgenomen op dvd en verdeeld onder een breed publiek van voornamelijk HR-managers.

4.2.2. *Het project Men in the Family*

Het Instituut maakte deel uit van het partnership van het project "De verschillende facetten van de rol van de man in de Europese families. Enquêtes en bewustmakingsacties ter bevordering van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen", dat ondernomen werd tussen oktober 2005 en december 2006.

Dit project verenigde behalve het Instituut nog andere organisaties uit zeven landen die deel uitmaken van COFACE⁷. Het Instituut verleende expertise in het kader van dit project.

Doel van dit project was het onderzoek naar de participatie van de vaders in de gezinnen van de Europese landen die vertegenwoordigd werden door de projectpartners. Het project wilde er eveneens de aandacht op vestigen dat deze participatie verder ontwikkeld dient te worden om de gelijkheid van vrouwen en mannen te ondersteunen, en in het bijzonder door beroeps- en privé-leven goed op elkaar af te stemmen.

Het project werd afgesloten met een grote conferentie in Helsinki, onder het Europese voorzitterschap van Finland.

In het kader van dit project werd een brochure opgesteld in zeven talen. Daarin worden verschillende aspecten van de rol van mannen met betrekking tot gelijkheid geanalyseerd: het delen van de taken en verantwoordelijkheden; het

7. Confederatie van Gezinsorganisaties in de Europese Unie.

vaderschapsverlof, ouderschapsverlof en het zorgverlof of de loopbaanonderbreking om familiale redenen; de verzoening van privé- en beroepsleven; de opwaardering van de vaderrol; de rol van de man in de bevordering van gelijkheid.

Het Instituut zal voor de verdeling van deze brochure zorgen als ze in maart 2007 wordt gepubliceerd.

4.2.3. Staten-Generaal van de gezinnen

De Belgische federale overheid heeft op initiatief van de Staatssecretaris voor Gezinnen en Personen met een handicap, eind 2003 de actoren van de federale, gemeenschaps- en gewestelijke instellingen en de veldwerkers samengebracht voor een Staten-Generaal betreffende de gezinnen.

Een tweede Staten-Generaal vond plaats gedurende 2005-2006.

Het Instituut maakte deel uit van het pilootcomité van de Staten-Generaal en nam op een actieve manier deel aan twee van de vijf werkgroepen gewijd aan:

- partnergeweld;
- het op elkaar aansluiten van privé- en beroepsleven.

Eind 2006 werd een rapport opgesteld dat naast aanbevelingen de resultaten van de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen bevat. Het Instituut heeft een bijdrage geleverd aan de redactie van de conclusies van dit rapport en meer bepaald aan de besluiten betreffende de gelijkheid van vrouwen en mannen. Dit rapport wordt gepubliceerd en verdeeld in 2007.

4.3. DE DEELNAME AAN EXTERNE PROJECTEN

4.3.1. Het Label Diversiteit

In 2006 hebben de ministers van Tewerkstelling en van Gelijke Kansen in het kader van hun programma ter bevordering van de diversiteit binnen de ondernemingen een pilootproject gelanceerd met het oog op de uitwerking van een Label Diversiteit. Dit label wil de opname van het aspect diversiteit in het managementplan van de ondernemingen stimuleren. Dit label richt zich tot alle werkgevers, zowel uit de privé-, de publieke als de sociale sector, wat ook de omvang van de organisatie of de sector is waartoe ze behoren.

Op vraag van de Cel Kleurrijk Ondernemen van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg heeft het Instituut actief meegewerkt aan de opstelling van de methode en de procedures om dit label te bekomen. Tegelijk leverde het Instituut een bijdrage aan de informatie-uitwisseling over de creatie van dit label, meer bepaald naar zijn bedrijfsnetwerken toe.

Vanaf 2007 zal het Instituut zetelen in het evaluatiecomité van het diversiteitslabel.

4.3.2. Het genderproject van de NMBS

In december 2005 besloot de NMBS haar HR-beheersprocedures aan te passen in het kader van de integratie van de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Het Instituut is lid van het comité dat dit project begeleidt en heeft in 2006 ondersteuning en assistentie verleend bij de uitwerking ervan en bij de bewustmaking van de HR-verantwoordelijken van de NMBS.

4.3.3. Het project “diversiteit” van het federaal openbaar ambt

Het Instituut maakt deel uit van het federale ambtenarennetwerk dat gestuurd wordt door de cel *Diversiteit* van de FOD Personeel en Organisatie.

Binnen het comité zorgt het Instituut voor expertise op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen en verzekert het de link tussen de acties van de cel *Diversiteit* en die van het Instituut.

In dat kader verleent het ondersteuning en advies met betrekking tot de acties die ontwikkeld worden en waakt het over de integratie van het genderbesef in de geïmplementeerde projecten en opleidingen. Het Instituut heeft daartoe meegewerkt aan een publicatie over de diversiteit binnen het federaal openbaar ambt die in 2007 wordt verdeeld.

5. DE BESLUITVORMING

Het is belangrijk erop te wijzen dat de acties die het Instituut onderneemt rond het thema van de gelijkheid van vrouwen en mannen met betrekking tot de besluitvorming zowel betrekking hebben op de politieke besluitvorming als op de economische. Wel is het zo dat de aandacht in de loop van 2006 vooral werd toegespitst op de politieke besluitvorming.

5.1. DE GEMEENTERAADS- VERKIEZINGEN VAN OKTOBER 2006

De gemeente- en provincieraadsverkiezingen werden voor het eerst georganiseerd door de Gewesten.

Het Instituut heeft een compilatie gemaakt van alle verkozenen van deze verkiezingen⁸ en de resultaten ervan gepubliceerd op zijn website.

8. Bronnen: <http://elections.belbone.be/rw/>;
<http://www.vlaanderenkiest.be/>;
<http://www.bruxelselections2006.irisnet.be/>

Gezien het merendeel van de schepencolleges, gemeenteraden en provincieraden pas geïnstalleerd werd begin 2007, zal de voorstelling van de effectieve samenstelling van deze instellingen vanuit een genderperspectief pas verwezenlijkt kunnen worden wanneer de cijfergegevens aan het Instituut worden bezorgd.

Bij de gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2006 werd voor de allereerste keer de pariteit van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten toegepast. Bovendien legden de drie gewesten, die voortaan bevoegd zijn voor het organiseren van de “lokale” verkiezingen, de verplichting op om voor de eerste twee plaatsen op de lijst (in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) of voor de eerste drie (in Vlaanderen) minstens één man of één vrouw te kiezen.

5.1.1. De vrouwen die verkozen werden voor de gemeenteraden

Voor de Brusselse gemeenteraden werd meer dan 42% vrouwen verkozen (42.23%). Bij de verkiezingen van 2000 was dat 38% en slechts 28% bij die van 1994.

In Vlaanderen werd voor de gemeenteraden 33,4% vrouwen verkozen, tegenover 27% in 2000 en 20% in 1994.

In het Waalse Gewest bedroeg het aantal vrouwelijke verkozenen ongeveer 32% (31.97%) tegenover 26% in 2000 en 18% in 1994.

In Brussel is het percentage verkozen vrouwen voor de gemeenteraden dus het grootst, maar de vooruitgang van het aantal vrouwelijke verkozenen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is wel wat kleiner (+4%) dan in Vlaanderen en Wallonië (+6%).

Ter herinnering, bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 1994 gold een eerste quotum van drie vierde kandidaten van hetzelfde geslacht op de lijsten. In 2000 moest dit minstens een derde zijn (maximum twee derde van hetzelfde geslacht).

5.1.2. De vrouwen die verkozen werden voor de provincieraden

Voor de provincieraden werd meer dan 36% vrouwen verkozen (36.7%) in Vlaanderen. In 2000 bedroeg dit percentage 29% en 23% in 1994.

Voor de Waalse provincieraden werd ongeveer 38% vrouwen verkozen (37.8%) tegenover 29% in 2000 en 20% in 1994.

Algemeen beschouwd heeft de toepassing van de pariteit voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2006 dus opnieuw gezorgd voor een verbetering van de aanwezigheid van vrouwen in de Belgische gemeente- en provincieraden. Ook al blijven vrouwen nog steeds duidelijk ondervertegenwoordigd in de lokale wetgevende organen, toch bereikt of overstijgt hun percentage nu in redelijk wat gevallen de symbolische grens van een derde van de gemeentelijke en provinciale mandatarissen. In 12 Belgische gemeenten (8 in Vlaanderen, 2 in Brussel en 2 in Wallonië) zijn vrouwen zelfs in de meerderheid in de gemeenteraad.

Of die toename zich ook zal vertalen naar een grotere aanwezigheid op het uitvoerende niveau (bestendige deputatie en schepencollege) moet nog bekeken worden. Het percentage vrouwen in de uitvoerende organen is namelijk vaak beduidend kleiner dan hun aanwezigheid in de gemeenteraden. Na de verkiezingen van 2000 bezetten ze slechts 15% van de zetels in de bestendige deputatie, slechts 20% werd schepenen en amper 8% werd burgemeester.

5.2. STUDIE “VROUWEN EN POLITIEK”

Het Instituut startte in 2004 drie onderzoeken over de participatie van vrouwen aan de Belgische politieke besluitvorming. Deze studies werden in 2006 afgerond en gepubliceerd.

De eerste studie met de naam “De deelname van mannen en vrouwen aan de Belgische politiek”, geeft een algemeen overzicht van de deelname van vrouwen aan de Belgische politiek (federaal, regionaal, lokaal en Europees niveau). De studie

geeft een beeld van de evolutie van de vrouwelijke politieke vertegenwoordiging in België en meer in het bijzonder van het effect van de goedkeuring en de toepassing van de wetten op de pariteit.

De tweede studie met de naam “De trajecten van vrouwen in de Belgische politiek” licht, op basis van de gesprekken in het kader van de focusgroepen van verkozenen, de trajecten van de vrouwelijke mandatarissen toe en werpt een blik op de persoonlijke ervaringen met en het standpunt van vrouwen over de politieke cultuur. Hierop werden enkel langetermijndoelstellingen voor de ontwikkeling en *empowerment* van vrouwen in de Belgische politiek geënt.

De laatste studie, met de naam “Belgische partijen en seksegelijkheid: een trage maar gestage evolutie? Analyse van de integratie van een genderdimensie binnen de Belgische politieke partijen”, identificeert vanuit een genderperspectief de formele en informele mechanismen voor aanwerving en selectie van de politieke elites en tracht de manier te vatten waarop de Belgische politieke partijen de genderdimensie integreren in hun HR-beleid.

Het resultaat van deze studies wordt toegelicht in het hoofdstuk van het rapport dat gewijd is aan het onderzoek (II - 6. Het onderzoek).

5.3. DE AANWEZIGHEID VAN VROUWEN IN DE ADVIESORGANEN

Het Instituut dient in het kader van haar opdrachten de bevordering en de toepassing van de wet op de evenwichtige aanwezigheid van vrouwen en mannen in de adviesorganen te verzekeren.

Het Instituut zal eveneens moeten instaan voor het secretariaat van de toekomstige Commissie voor de bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van vrouwen en mannen in de adviesorganen. Het Instituut heeft hiervoor in 2006 een coördinator van niveau B aangeworven.

Deze coördinator heeft zich hoofdzakelijk bezig gehouden met de uitwerking van drie uitvoeringsbesluiten bij de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid⁹, maar ook met de voorbereiding van de implementatie van deze commissie (ontwerpbudget, analyse van de verzoeken tot afwijking, overzicht van de ministeriële bevoegdheden en van de samenstelling van de adviesorganen).

We brengen in herinnering dat de wet van 20 juli 1990 werd goedgekeurd nadat werd vastgesteld dat de deelname van vrouwen aan de adviesraden beperkt was. Deze wet voorzag erin dat voor elk mandaat een voordrachtsprocedure zou worden gevolgd waarbij de voordragende instanties minstens een mannelijke en een vrouwelijke kandidaat zouden voorstellen.

Dit had echter niet het gewenste effect, want in 1997 bedroeg het percentage vrouwelijke mandatarissen nog steeds 10%, zoals ook in 1990 het geval was. In 1997 heeft de wetgever daarom besloten de wet te wijzigen en een quotasysteem in te voeren. Hierdoor werden alle adviesorganen verplicht maximaal voor twee derde vertegenwoordigd te zijn door leden van hetzelfde geslacht.

9. zoals gewijzigd door de wet van 17 juli 1997 en de wet van 3 mei 2003.

Adviesorganen die de regel niet respecteren, konden niet langer een geldig advies verstrekken.

Om de instellingen niet te blokkeren en om tegemoet te komen aan de vraag van bepaalde adviesorganen die door de wijziging moeilijkheden ondervonden, vulde de wetgever dit principe aan met twee mechanismen. In de eerste plaats kunnen er afwijkingen worden toegestaan aan organen die op gepaste wijze kunnen motiveren dat ze in de onmogelijkheid verkeren om een evenwichtige samenstelling te bewerkstelligen. Anderzijds kunnen adviesorganen die door hun specifieke aard niet aan de wet kunnen voldoen, hiervan uitgesloten worden.

Als oplossing voor de moeilijkheden rond de wet van 20 juli 1990 werden nieuwe wijzigingen goedgekeurd in de vorm van de wet van 3 mei 2003.

Er werd beslist om de adviesorganen waarop de wet van 20 juli 1990 van toepassing is, formeel te identificeren en er vervolgens een officiële lijst van op te stellen.

Bovendien voorzag de wet van 3 mei 2003 in de oprichting van een commissie die de Minister van Gelijke Kansen moet adviseren in het kader van de bevordering van een evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in de organen met adviserende bevoegdheid.

Samengevat moeten er drie uitvoeringsbesluiten goedgekeurd worden: een eerste om de vermelde lijst op te stellen, een tweede om de procedure voor de inschrijving van nieuwe organen te bepalen waarvoor de wet van toepassing is en een derde om de samenstelling en de werking van de commissie vast te leggen. Deze besluiten

zouden begin 2007 aangenomen moeten worden, waarna de commissie haar werkzaamheden kan aanvatten.

Deze commissie heeft als algemene opdracht om advies te verlenen over de bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in de organen met adviserende bevoegdheid.

Belangrijk om weten is dat er momenteel meer dan 300 adviesorganen bestaan die over een adviserende bevoegdheid beschikken voor federale aangelegenheden. De voogdij over deze adviesorganen wordt uitgeoefend door verschillende federale ministeries.

De adviesorganen vervullen met andere woorden een niet te onderschatten rol in de staatsstructuur. Ze betrekken de belanghebbenden rechtstreeks bij het besluitvormingsproces. Bovendien dragen ze bij tot een betere kwaliteit van de besluitvorming omdat ze op tal van specifieke domeinen experts verenigen. En daarnaast bestrijken ze alle bevoegdheidsdomeinen van de openbare macht waardoor het onmogelijk is om bepaalde beslissingen te nemen zonder het voorafgaande advies van deze organen.

5.4. HET SYNDICALE CHARTER

Op 23 september 2004 en na een onderzoeksactie die drie jaar duurde en gefinancierd werd door het Instituut en de Algemene Directie voor Onderzoek van de Europese Unie, hebben de drie Belgische vakbonden een charter over gender mainstreaming ondertekend. Met dit charter verbinden de syndicale organisaties zich ertoe de gelijkheid van vrouwen en mannen te integre-

ren in hun dagelijkse praktijk, en dat niet enkel voor wat betreft de collectieve beraadslagingen, maar eveneens voor hun interne werking.

Deze verbintenis van de syndicale organisaties is de eerste in zijn soort en het Instituut verleent zijn medewerking aan de acties die in het kader van het syndicale charter ondernomen worden. Het heeft in 2006 een budget van 10.000,00 euro ter beschikking gesteld om de opgestarte acties voort te zetten. Het effect van de acties die in

2006 werden ondernomen, zal worden geanalyseerd in een jaarlijks evaluatierapport dat in april 2007 wordt gepubliceerd.

Het Instituut heeft verder in 2006 de brochure "Vrouwen in vakbonden: methoden en goede praktijken voor gendermainstreaming" gefinancierd, in samenwerking met het Europees syndicaal instituut voor onderzoek, vorming, gezondheid en veiligheid.

6. HET ONDERZOEK

In het kader van zijn wettelijke opdracht moet het Instituut studies en onderzoeken uitwerken, ontwikkelen, ondersteunen en coördineren m.b.t. gender en gelijkheid van vrouwen en mannen.

Het heeft daartoe een strategie opgesteld om:

- zijn eigen expertise verder uit te bouwen;
- de genderimpact van het publieke beleid te evalueren;
- de kennis over het thema van de gelijkheid van vrouwen en mannen uit te wisselen (meer bepaald door de organisatie van seminars);
- de genderthematiek te promoten in het onderwijs en het onderzoek van de Belgische universiteiten.

Behalve het feit dat onderzoek een specifieke opdracht is van het Instituut, is het ook een noodzakelijke voorwaarde om de andere activiteiten en wettelijke opdrachten te realiseren. Dankzij een complete informatie-uitwisseling over de genderstudies kan het Instituut zijn expertise versterken en, belangrijker nog, de concrete gebieden op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen identificeren waar actie nodig is. Dit is zowel nodig voor de realisatie en de evaluatie van de ondernomen acties als voor het opstellen van aanbevelingen aan de openbare instellingen.

6.1. VROUWEN EN POLITIEK

Sinds het midden van de jaren '90 werden meerdere wetten goedgekeurd om voor een meer evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen te zorgen op de kandidatenlijsten voor de federale, regionale en Europese verkiezingen. In 1994 introduceerde de *Wet Smet-Tobback* de eerste quota's voor de kandidatenlijsten (maximaal 2/3 kandidaten van hetzelfde geslacht op een lijst). In 2002 heeft de wetgever meerdere wetten aangenomen (de zogenaamde *wetten op de pariteit*) die een paritaire samenstelling van de kandidatenlijsten voor de wetgevende, regionale en Europese verkiezingen opleggen, evenals het gemengde karakter van de uitvoerende functies op federaal, gemeenschaps- en gewestelijk niveau. In 2005 en 2006 hebben de deelstaten gelijkaardige wettelijke bepalingen goedgekeurd voor de lokale politieke instellingen die voortaan onder hun bevoegdheid vallen.

Eind 2004 heeft het Instituut drie studies besteld bij een consortium van Belgische universiteiten die zich hebben verenigd in het kader van een overheidsopdracht. Deze studies moeten een duidelijker beeld geven van de impact van deze wetten, en meer bepaald de "pariteitswetten" van 2002 op de deelname van vrouwen aan de politieke besluitvorming.

Deze drie studies werden eind 2006 afgerond en waren het onderwerp van drie publicaties:

- *De participatie van mannen en vrouwen aan de Belgische politiek;*
- *De trajecten van vrouwen in de Belgische politiek;*

- *De Belgische partijen en de gelijkheid naar geslacht: traag maar zeker? Analyse van de integratie van de genderdimensie binnen de Belgische politieke partijen.*

Voor de publicatie van "*De participatie van mannen en vrouwen aan de Belgische politiek*" was een beter begrip van de evolutie van de vertegenwoordiging van de vrouwen in de Belgische politiek in het verlengde van de goedkeuring en toepassing van de "pariteitswetten" nodig. Hiervoor werd een reeks indicatoren gebruikt die op Europees niveau werden bepaald en die verder werden ontwikkeld. Vervolgens werd een diepgaande analyse gemaakt van de voorbereiding en de resultaten van de regionale en Europese verkiezingen van juni 2004, opgesplitst naar geslacht. De werkzaamheden werden afgerond met het blootleggen van de verbanden tussen de politieke vertegenwoordiging van vrouwen en een reeks socio-economische variabelen.

In het kader van de publicatie "*De trajecten van vrouwen in de Belgische politiek*", hebben we gestreefd naar een beter begrip van de profielen en trajecten van vrouwelijke Belgische politici. Na de identificatie van de verschillende factoren die een positieve of negatieve invloed hebben op de carrière van een politica, werd origineel empirisch materiaal verzameld aan de hand van zogenaamde focusgroepen die werden samengesteld uit verkozenen van de verschillende niveaus en vertegenwoordigers van de partijbesturen. De focusgroepen dienden om de persoonlijke ervaring van de vrouwelijke mandatarissen, hun carrières en de politieke cultuur in het algemeen beter te kunnen vatten. Op basis van de gevoeligheden

en de suggesties die werden geuit, werden strategieën en manieren voor de *empowerment* van vrouwen in de politiek geformuleerd.

De centrale vraag van de publicatie *“Analyse van de integratie van de genderdimensie binnen de Belgische politieke partijen”* was de mate waarin de Belgische politieke partijen de genderdimensie hebben geïntegreerd en tot hoever de voorschriften reiken die in dit kader werden goedgekeurd. In eerste instantie werden de mechanismen voor de rekrutering en de selectie van de politieke elite en binnen het HR-beheer van de politieke partijen geïdentificeerd. Vervolgens werd een aantal hypothesen geformuleerd. In een volgende fase werden de hypothesen getest op basis van empirisch onderzoeksmateriaal met betrekking tot de formele en informele mechanismen die binnen de Belgische politieke partijen bestaan en de manieren waarop de genderdimensie werd geïntegreerd.

Deze drie studies vormden het onderwerp van een diepgaande analyse en leverden bruikbare, concrete resultaten op, zowel als steun bij de politieke besluitvorming als in het kader van de bewustmaking van de verkozenen en de “decision makers” binnen de structuren van de politieke partijen.

6.2. DE DATABANK “GENDERSTUDIES”

Ondanks de groeiende bewustwording aangaande de genderproblematiek en de thematiek van de gelijkheid van vrouwen en mannen in de onderwijs- en onderzoekswereld, bleven er lacunes bestaan in de kennis en de uitwisseling van wetenschappelijke en pedagogische middelen over genderstudies in België. Het Instituut zocht een oplossing voor dit probleem en heeft in 2006

de inventarisering van de beschikbare informatie over onderzoek en opleidingen op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen in België uitbesteed aan de vzw Sophia, het Belgische coördinatienetwerk voor feministische studies.

Naast de inventarisatie wilde het Instituut er tevens voor zorgen dat de verzamelde informatie uitgewisseld zou worden en makkelijk toegankelijk zou zijn voor de partners van het Instituut en voor het brede publiek. Dit werd in 2006 geconcretiseerd met een door de vzw Sophia uitgewerkte databank over genderstudies.

Deze databank is vooral belangrijk omdat ze het geheel van de verstrekte onderrichtingen en het volledige onderzoek op het domein van de genderstudies in België sinds 1995 bevat. Dat maakt van deze databank een uniek onderzoeksinstrument.

Eenzijds bevat de databank het wetenschappelijke onderzoek (zowel fundamenteel als toegespitst op de politieke besluitvorming) over thema's zoals de sociale relaties van mannen en vrouwen, de gelijkheid van gender, de vrouwenbewegingen, de vrouwenstudies, de genderstudies, de feministische studies en de publicaties die eruit voortvloeiden. Het betreft hier onderzoeken en publicaties die afkomstig zijn van universiteiten, hogescholen, onderzoeksinstellingen, vrouwenorganisaties, vakbonden, publieke instellingen en politieke partijen.

Anderzijds omvat de databank het geheel van de opleidingen (vormingen en cursussen) die op regelmatige basis werden georganiseerd rond terugkerende thema's. De lijst van opleidingen die werden verstrekt in de loop van de laatste tien jaar werd eveneens opgenomen in de databank.

De databank wil de zichtbaarheid van de genderstudies en de vrouwenstudies in België vergroten. Ze biedt naast andere dingen een goed overzicht van de stand van zaken op het vlak van deze studies.

De onderzoeksters hebben op basis van de analyse van de databankgegevens verder nog vastgesteld dat:

- de onderzoeken binnen het domein van de genderstudies voor een groot deel gericht zijn op de politieke besluitvorming en dat er minder tijd geïnvesteerd lijkt te worden in fundamenteel onderzoek;
- dat de overheid de belangrijkste financieringsbron voor het onderzoek op het vlak van genderstudies is. Dat dit vooral voor de diensten voor gelijke kansen geldt, zowel op het niveau van de federale overheid als van de deelstaten;
- dat het onderzoek en het onderricht op het vlak van genderstudies zo goed als onbestaande is in de hogescholen. Dat laatste het geval is omdat de publieke instellingen, de vakbonden en de andere organismen hun onderzoeken of vormen vooral toevertrouwen aan het universitaire milieu.

De databank “genderstudies” kan geraadpleegd worden op de website van de vzw Sophia¹⁰. Ze bevat meer dan 2.600 bestanden en zal regelmatig bijgewerkt worden.

10. www.sophia.be

6.3. HET RAPPORT OVER DE LOONKLOOF

De federale overheid heeft tijdens de Ministerraad van 31 maart 2006 besloten het Instituut en de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg te gelasten met een eerste rapport over de loonkloof tussen vrouwen en mannen. De overheid wenste over precieze, globale en sectorale referentiegegevens te beschikken om een daadkrachtig beleid te voeren tegen loondiscriminatie.

De problematiek van de loonkloof tussen vrouwen en mannen is niet nieuw. Een deel van het probleem is dat er niet “één” loonkloof bestaat tussen vrouwen en mannen, maar dat er verschillende manieren bestaan om de loonkloof te meten en uit te drukken.

Er werd daarom een werkgroep opgestart die is samengesteld uit experts van de Directie Studies, Statistiek en Evaluatie van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en van de Algemene Directie Statistische en Economische Informatie van de FOD Economie, het vroegere Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS).

Deze werkgroep heeft als opdracht een rapport uit te werken dat het onder meer mogelijk moet maken de loonverschillen tussen vrouwen en mannen te objectiveren, de parameters te identificeren die ze groter of kleiner maken en te onderscheiden wat te maken heeft met de discriminatie op basis van geslacht en wat te maken heeft met de werking van de arbeidsmarkt.

We weten dat de loonkloof veroorzaakt wordt door verschillende factoren, van de stereotypen in de studiekeuze over de carrièreobstakels tot

het onevenwicht in de taakverdeling die tevens een echte verzoening van het privé- en beroepsleven in de weg staat. Resultaat: het loon van vrouwen verschilt gemiddeld 15% van dat van mannen.

De experts van de werkgroep hebben op basis van Belgische cijfergegevens en Europese indicatoren¹¹, een precieze analyse gemaakt van de factoren die de loonongelijkheden in België in de hand werken. Het rapport zal eveneens aanbevelingen bevatten voor concrete acties om de loonkloof te verkleinen.

Het Instituut stond in voor de praktische verwezenlijking, de druk en de verspreiding van de brochure.

De gegevens uit het rapport zullen geüpdatet worden. De beslissingen die worden genomen om de loonkloof tussen vrouwen en mannen te verkleinen, zullen in de toekomst het onderwerp vormen van regelmatige evaluaties waaraan het Instituut, de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en de Algemene Directie Statistische en Economische Informatie van de FOD Economie zullen meewerken.

11. Bijvoorbeeld: Enquête over de loonstructuur en -verdeling (SES); de Europese indicatoren over het loonverschil, opgesteld tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2001.

6.4. STUDIEDAGEN

In 2005 organiseerde het Instituut een cyclus van thematafels om het tienjarige bestaan van de Wereldvrouwenconferentie van Peking (september 1995) te vieren. Behalve de viering van de 10^e verjaardag wilde het Instituut met de debatten tevens zorgen voor een uitdieping van de kennis over en de verdere implementatie van de objectieven van Peking. Daartoe werd een seminariereeks georganiseerd die liep van april 2005 tot juni 2006 (de eerste drie in 2005 en de volgende vijf in 2006):

- 1) *Rechten en vrijheden van de vrouwen inzake seksualiteit en voortplanting. Stand van zaken.* (28 april 2005)
- 2) *Welke concrete instrumenten bestaan er voor de realisatie van gelijkheid in de onderneming?* (28 juni 2005)
- 3) *Mensenhandel - seksuele uitbuiting - prostitutie: 3 fenomenen, 3 uitdagingen?* (13 december 2005)
- 4) *Gender en ouderen: een thema op zich* (26 januari 2006)
- 5) *Religies: het woord aan de vrouwen!* (7 februari 2006)
- 6) *Institutionele mechanismen voor verbetering van gelijke kansen voor mannen en vrouwen* (27 april 2006)
- 7) *Vrouwen en politiek: op goede weg?* (19 juni 2006)
- 8) *De strijd tegen stereotypen in de media: gender mainstreaming als een instrument voor verandering* (27 juni 2006)

Met deze debatten over de actiedomeinen van Peking beoogde het Instituut verschillende zaken:

- een synthese van de belangrijkste uitdagingen en van de verschillende facetten van de situatie van de vrouwen in België;
- herinneren aan de verworvenheden van Peking+10 en aan de laatste ontwikkelingen;
- de actoren uit het verenigingsleven en uit de politiek, de onderzoekers, de parlementsleden en andere verenigen rond verschillende thema's betreffende de gelijkheid van vrouwen en mannen;
- bij mannen de rol van actieve speler in het bereiken van gelijkheid bevorderen.

In elk van de thematafels hebben de deelnemers geprobeerd verschillende transversale vragen te beantwoorden:

- Welke politieke initiatieven moeten er genomen worden om de engagementen van Peking naar de letter en naar de geest in te vullen in België?
- Hoe de uitdagingen van deze thema's interpreteren in termen van sociale verhoudingen van mannen en vrouwen, behoudens de feitelijke vaststellingen. Worden nieuwe argumenten actueel?
- Hoe een toestand creëren waarin mannen een actieve rol kunnen spelen om de gelijkheid te bevorderen?
- Hoe deze thema's interpreteren in het licht van de realiteit die geïmmigreerde vrouwen en mannen beleven?

De ontmoetingsdebatten volgden steeds hetzelfde schema: na de voorstelling van de verzamelde experts, begonnen de discussies binnen een panel van actoren, gerelateerd aan het thema van de dag.

Hierop volgde een vraag-en-antwoordsessie met de mensen in de zaal.

Er werden daarnaast in 2006 ook nog twee conferenties gehouden over de rol van mannen in de gelijkheid van vrouwen en mannen. Dit gebeurde op initiatief van minister van Gelijke Kansen Christian Dupont:

- *Man en verandering: de rol van mannen in de gelijkheid van mannen en vrouwen. (7 maart 2006);*
- *Geweld: een mannenzaak! De rol van mannen in het voorkomen en eindigen van geweld (7 april 2006).*

Ondanks het feit dat deze twee conferenties oorspronkelijk geen deel uitmaakten van de thematafels was de inhoud ervan (rol van de mannen voor de verwezenlijking van gelijkheid van mannen en vrouwen en in het kader van de strijd tegen geweld tegen vrouwen) nauw verweven met de belangrijkste vragen die aangesneden worden in de Verklaring en het Actieplatform van Peking.

Twee publicaties worden verspreid in april 2007. De eerste omvat een synthese van de thematafels en bevat de actiepijlers en uitdagingen die werden geïdentificeerd met betrekking tot de besproken thema's. De tweede publicatie omvat het verslag van de twee seminaries over de rol van de man bij de gelijkheid.

6.5. PARTNERSHIPS MET VERSCHILLENDE EXTERNE PROJECTEN

Het Instituut heeft in de loop van 2006 als partner of als expert meegewerkt aan verschillende projecten van andere instellingen en universiteiten.

6.5.1. *Bevordering van vrouwen in academische functies*

Het Instituut maakt als expert in de gendermaterie deel uit van het begeleidende comité van het Equal project “Gelijke Kansen Gids voor Universiteiten - Human Resources Instrumenten voor Gelijke Kansen” van de VLIR (*Vlaamse Interuniversitaire Raad - Conseil interuniversitaire flamand*). EQUAL is een programma van het Europees sociaal fonds dat een bijdrage wil leveren aan de gelijkheid van kansen voor werkzoekenden en tewerkgestelden. Het project wordt gecoördineerd door de VLIR en door de werkgroep voor de gelijke kansen, en bestaat uit vijf verschillende modules die worden uitgewerkt door vijf verschillende Vlaamse universiteiten (*KULeuven, Universiteit Hasselt, Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, Vrije Universiteit Brussel*).

6.5.2. *Agora (Federaal wetenschapsbeleid)*

Het Instituut is vertegenwoordigd binnen het interdepartementaal coördinatiecomité AGORA van het Federale wetenschapsbeleid. Het Instituut heeft als expert op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen meegewerkt aan verschillende comités die projecten begeleidden die in 2006 werden ondernomen en passen binnen de AGORA-onderzoeksprogramma's en “Maatschappij en toekomst”.

6.5.3. *Nationaal Actieplan voor “sociale inclusie”*

Het Instituut wordt vertegenwoordigd in de werkgroepen “Acties” en “Indicatoren” van het NAP Sociale inclusie waar wordt toegezien op de integratie van de genderdimensie in dit NAP.

6.6. BIOGRAFIE VAN ELIANE VOGEL-POLSKY

Aangezien we de rol van Eliane Vogel-Polsky belangrijk en zelfs noodzakelijk vinden voor de bevordering en verwezenlijking van de gelijkheid van vrouwen en mannen in België, heeft het Instituut in 2006 beslist dit extra in de verf te zetten. Het Instituut heeft daarom een overeenkomst gesloten met het AVG¹² om een biografie van Eliane Vogel-Polsky op te stellen.

Deze biografie zal gebaseerd zijn op een uitgebreid interview met Eliane Vogel-Polsky en zal dieper ingaan op haar activiteiten op het vlak van de Europese wetgeving inzake gelijkheid van kansen. De publicatie wordt vervolledigd met een beknopte biografie en met de nodige toelichtingen over de gegevens die in het interview worden aangehaald.

Het manuscript wordt begin 2007 geleverd en zal in de loop van dit jaar gepubliceerd worden.

12. Archiefcentrum voor Vrouwengeschiedenis

7. DE ONDERSTEUNING

VAN DE ACTOREN OP HET TERREIN

De wet van 16 december 2002 betreffende de oprichting van het Instituut heeft het expliciet belast met de opdracht om ondersteuning te geven aan organisaties die actief zijn op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen en aan projecten die gericht zijn op de verwezenlijking van de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Behoudens die wettelijke verplichting staat het echter ook vast dat de organisaties een onmisbare tussenschakel zijn in de bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen. De verenigingen beschikken bovendien over een specifieke expertise die complementair is met de knowhow op het institutionele niveau.

Om het proces van gender mainstreaming te optimaliseren, is het daarom zaak de creatie van, de toegang tot en de verspreiding van complementaire instrumenten te ondersteunen die onmisbaar zijn voor de implementatie van het gender-mainstreamingproces in de samenleving.

We onderscheiden in dit deel de zogenaamde “structurele” subsidies, die op regelmatige basis worden toegekend aan vier organisaties werkzaam op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen, en de eenmalige of “kleine” subsidies, die enerzijds worden toegekend aan in de tijd beperkte specifieke projecten met als doel de gelijkheid van vrouwen en mannen te bevorderen, en anderzijds aan verenigingen die actief zijn op dit domein.

Tot slot verzorgt het Instituut ook de coördinatie van het netwerk van “provinciale coördinatoren” die tot doel hebben het beleid met betrekking tot de gelijkheid van vrouwen en mannen op het lokale niveau te bewerkstelligen. Het Instituut levert hen de nodige ondersteuning en expertise, zowel op het vlak van de praktische organisatie als op het niveau van de diverse thematieken.

In 2006 liep het totale subsidiebedrag dat werd toegekend aan de organisaties op tot 1.263.240,00 euro, zijnde meer dan 28% van het volledige jaarbudget.

7.1. DE STRUCTURELE SUBSIDIES

Vier vrouwenorganisaties worden door het Instituut structureel gesubsidieerd: Amazone, de Conseil des Femmes francophones de Belgique (CFFB), de Nederlandstalige Vrouwenraad (NVR) en de vzw Sophia.

Na de oprichting van het Instituut besliste de raad van bestuur de overeenkomsten met het oog op een structurele subsidie opnieuw te onderhandelen. Naast de nodige boekhoudkundige aanpassingen vormden de volgende elementen de basis voor die onderhandelingen:

- De toekenning van een subsidie moet passen binnen het kader van de wettelijke taken van het Instituut, zoals bepaald door de wet van 16 december 2002, en binnen het strategisch plan;

- Het Instituut wil op gelijkwaardige en complementaire basis kunnen samenwerken met de actoren op het terrein;
- De overeenkomsten moeten minstens een termijn hebben van drie jaar, zodat elke organisatie zijn eigen langetermijndoelstellingen kan invullen en de activiteiten van de organisaties en die van het Instituut elkaar kunnen versterken.

Op 7 december 2005 werden de nieuwe overeenkomsten ondertekend in het bijzijn van de vier koepelorganisaties.

In 2006 bedroeg het totale bedrag dat werd toegekend aan de vier organisaties 997.101,00 euro, als volgt verdeeld:

Amazone:	872.101,00 euro
CFFB:	30.000,00 euro
NVR:	30.000,00 euro
Sophia:	65.000,00 euro

Daarnaast wordt jaarlijks ook een som van 30.000,00 euro voorzien in het budget van het Instituut voor de toekenning van een dotatie aan de Raad voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

7.2. DE EENMALIGE SUBSIDIES OF "KLEINE SUBSIDIES"

De procedure voor de toekenning van de kleine subsidies werd in 2005 herzien. Er gelden voortaan nieuwe toekenningscriteria en vastgelegde, terugkerende termijnen voor het indienen van dossiers. De toekenning van subsidies moet bovendien gebeuren met instemming van de Raad van Bestuur van het Instituut.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal dossiers en de verdeling van de toegekende bedragen in 2006.

2006

Ingediende dossiers	Geweigerde subsidies	Toegekende subsidies	Bedragen
27 Nederlandstalige	1	26	84.349 euro
62 Franstalige	18	44 1 annulatie door de organisatie	151.790 euro
TOTAAL	19	70	236.139 euro

De volgende tabel geeft de verdeling weer van de in 2006 toegekende subsidies in functie van de thema's van de dossiers die werden ingediend.

Vanaf 2007 zal de procedure voor de toekenning van de "kleine subsidies" gekoppeld worden aan een oproep voor projecten naar thema.

Dossiers		Geweld en bijstand	Werk en gelijkheid	Politiek en vrouwenrechten	Gezondheid, vrouwen en kunst, kunsten en andere
Nederlandstalig	26	9	5	1	11
Franstalig	44	13	5	7	19
TOTAAL	70	22	10	8	30

7.3. HET LOKALE BELEID

De federale overheid en de deelstaten, gemeenschappen en gewesten, dragen sinds 2001 gezamenlijk bij tot de ontwikkeling van een lokaal beleid op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen.

In 2006 stelde het Instituut een totaal budget van 284.000,00 euro ter beschikking van het lokale beleid. Dat diende om het federale gedeelte van de provinciale coördinatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de projectoproep in de tien provincies te financieren.

Het lokale beleid heeft twee belangrijke luiken:

- de strijd tegen het geweld tegen vrouwen;
- de bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen op socio-economisch vlak, in het sociale leven en voor wat betreft de toegang tot de besluitvorming.

Er werden begeleidende comités opgericht, samengesteld uit experts die op het lokale niveau werken, om de projecten van de provinciale coördinatoren op te volgen en te evalueren.

In samenwerking met de deelstaten werd de coördinatie van het lokale beleid geëvalueerd. De resultaten van die oefening werden eind 2005 voorgesteld. Ze vestigden de aandacht op de complexiteit van het bestaande financieringssysteem. Er werd aangeraden de financiële middelen die werden toegekend aan het lokale beleid voor het nastreven van gelijke kansen, op een meer pragmatische manier te centraliseren en te formaliseren. De evaluatie wees bovendien op de noodzaak om de provincies bij de besluitvorming te betrekken.

Het Instituut heeft de opdracht de provinciale coördinatoren te begeleiden bij hun taken door hen geïnformeerd te houden over de recente ontwikkelingen op het vlak van gelijkheid en door maandelijks coördinatievergaderingen te beleggen. Daarnaast levert het Instituut hen ondersteuning en knowhow voor het organiseren van evenementen, het uitstippelen van een beleid en de publicatie van documenten, en dat binnen het kader van de verschillende thema's (positieve acties, strijd tegen geweld, besluitvorming, enz.) die gerelateerd zijn aan het lokale beleid voor de gelijkheid van kansen. Het Instituut volgt eveneens de overeenkomsten op die werden afgesloten met de federale overheid, de deelstaten en de provincies.

De oproep voor projecten heeft tot doel de lokale projecten met betrekking tot het lokale beleid op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen te ondersteunen. Deze projecten worden ingediend door de provinciale coördinatoren in nauwe samenwerking met de lokale spelers op het terrein zelf (verenigingen, gemeentes, OCMW, enz.). De provinciale coördinatoren vervullen een actieve rol bij de uitwerking van deze projecten en waken er bovendien over dat de projecten overeenstemmen met de algemene opdracht van de coördinatie van het lokale beleid op het vlak van de gelijkheid van vrouwen en mannen.

In 2006 waren de prioriteiten voor de projectoproep:

- Voor het luik van de strijd tegen het partnergeweld: de verwezenlijking van acties met het oog op bewustmaking, preventie, bescherming en opvang van slachtoffers en geweldplegers, naast opleiding, en meer bepaald de vorming van deskundigen (daarbij inbegrepen de deskundigen die tussenkomen in het schoolmilieu).
- Voor het socio-economische luik: enerzijds de deelname aan de politieke besluitvorming (vooral op het lokale niveau), ondersteund door acties voor de bewustmaking van gemeentelijke en provinciale verkozenen in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2006; anderzijds de verbetering van de deelname van vrouwen en mannen aan de arbeidsmarkt en aan beroepsopleidingen.

8. DE VOORBEREIDING EN TOEPASSING VAN DE OVERHEIDSBESLISSINGEN EN DE OPVOLGING VAN HET EUROPESE EN INTERNATIONALE BELEID

Het Instituut moet, in het kader van zijn wettelijke opdrachten, de overheidsbeslissingen voorbereiden en uitvoeren en de opvolging van het Europese en internationale beleid inzake de gelijkheid van vrouwen en mannen verzekeren, onder het gezag van de Voogdijminister (art. 5 van de Wet van 16 december 2002).

Zoals uiteengezet in deel I van het rapport, ondersteunt het Instituut tevens de Minister van Gelijke Kansen.

Hieronder een opsomming van de voornaamste acties die in deze context werden ondernomen.

8.1. VOORBEREIDING EN TOEPASSING VAN OVERHEIDSBESLISSINGEN

Op het vlak van de voorbereiding en toepassing van de overheidsbeslissingen, onderscheidt men twee grote lijnen in het werk dat door het Instituut wordt verricht. Enerzijds de voorbereiding van nieuwe wetten, anderzijds de coördinatie van acties en projecten in opdracht van de overheid.

8.1.1. *Het juridische werk*

■ *de “gender-mainstreamingwet”*

Het Instituut ging in 2006 verder met de uitwerking van verscheidene voorontwerpen en memoeries van toelichting tot wijziging van de wet van 6 maart 1996 betreffende de implementatie van de resoluties van de Conferentie van Peking (1995), teneinde de procedure voor de rapportering te verbeteren en een institutioneel kader te verschaffen voor het integratieproces van de genderdimensie in het federale beleid.

Dit voorbereidende werk werd op 12 januari 2007¹³ bekroond met de invoering van de wet betreffende het toezicht op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie van Peking in september 1995 en de integratie van de genderdimensie in het volledige federale beleid.

13. wet van 12/01/2007 (B.S. 13/02/2007) wet betreffende het toezicht op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie van Peking in september 1995 en de integratie van de genderdimensie in het volledige federale beleid.

België is daarmee het eerste Europese land dat een dusdanig complete wetgeving implementeert en voor de integratie van de genderdimensie zorgt op alle besluitvormingsniveaus. Elke maatregel of actie die de overheid onderneemt, zal voortaan dus eerst onderworpen worden aan een evaluatie om de mogelijke effecten ervan op de gelijkheid van vrouwen en mannen te bepalen en eventuele perverse gevolgen te voorkomen of te corrigeren.

Telkens een beleid wordt uitgestippeld, een budget wordt bepaald of een bestuurlijke handeling van algemeen belang wordt overwogen, zullen twee voorafgaande vragen worden gesteld:

- Worden vrouwen en mannen op gelijke manier geraakt door deze maatregel?
- Draagt deze beslissing bij tot het corrigeren van de ongelijkheden tussen de seksen?

Budgetten die bijdragen tot de bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen zullen eveneens geïdentificeerd worden. De wet voorziet eveneens in het uitwerken van genderstatistiek en genderindicatoren om het integratieproces te meten. Bovendien voorziet deze wet in de oprichting van een interdepartementale cel, samengesteld uit vertegenwoordig(st)ers van de verschillende strategische cellen en federale administraties.

Het Instituut is belast met de begeleiding en de ondersteuning in het kader van de verwezenlijking van dit proces. Het Instituut zal begin 2007 de uitvoeringsbesluiten van de nieuwe wet opmaken en zal de verschillende federale departementen specifieke ondersteuningsmaatregelen ter beschikking stellen op basis van instrumenten die daartoe uitgewerkt en voorafgaand gepresenteerd zullen worden (deel II - punt 2).

■ **Revisie van de antidiscriminatiewetten**

Het Instituut werd geraadpleegd tijdens de herziening van de antidiscriminatiewetgeving onder auspiciën van de strategische cel van de Minister voor Gelijke Kansen.

Het Instituut heeft ook uit eigen beweging advies uitgebracht over het wetsontwerp met het oog op de strijd tegen de discriminatie op basis van geslacht.

■ **De omzetting van Europese richtlijnen betreffende het principe van gelijkheid van vrouwen en mannen**

Het Instituut heeft meegewerkt aan de omzetting van de Richtlijn 2004/113 "Goederen en diensten" naar het Belgische recht. Dat werk wordt voortgezet in 2007.

Het Instituut heeft ook meegewerkt aan de omzetting van Richtlijn 2006/54 betreffende het doorvoeren van het principe van gelijke kansen en de gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het vlak van werkgelegenheid en arbeid, gestuurd door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

8.1.2. *Het coördinatiewerk*

■ **De Interministeriële conferentie "Integratie in de samenleving"**

Het Instituut werd in 2006 belast met de coördinatie en de voorbereiding van het luik met betrekking tot partnergeweld. In februari en november 2006 kwam de Interministeriële conferentie tweemaal samen rond dit thema.

■ **De overheidsrapporten inzake de gelijkheid van vrouwen en mannen**

Het Instituut kreeg in 2006 eveneens de taak om de opmaak van twee overheidsrapporten te coördineren.

Het gaat, op Europees niveau, om de overheidsrapporten, de rapporten van de minister voor Gelijke Kansen en van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking over het gevoerde beleid met betrekking tot de doelstellingen van de vierde wereldvrouwenconferentie in Peking van september 1995. Het Instituut verzamelde de bijdragen van de federale departementen en stelde tevens het rapport op over de specifieke maatregelen door de Minister van Gelijke Kansen.

Daarnaast kreeg het Instituut de taak om in te staan voor de coördinatie van het ontwerp voor het 5^e Belgische Rapport over de implementatie van de Conventie voor de uitbanning van alle vormen van discriminatie ten opzichte van vrouwen, voor de periode 2000-2006. Dit rapport, ook wel het “CEDAW-rapport” genoemd, is erop gericht het beleid van gelijke kansen voor vrouwen en mannen te beschrijven (zowel op het niveau van de federale overheid als van de deelstaten in de periode 2000-2006). Dit Belgische rapport moet voor de zomer van 2007 aan de Verenigde Naties worden overgemaakt.

8.2. OPVOLGING VAN HET EUROPESE EN INTERNATIONALE BELEID

8.2.1. Europese Unie

In 2006 verleende het Instituut zijn expertise aan de sociaal attaché en meer bepaald voor:

- de onderhandelingen rond het Programma *Daphne III*;
- de uitwerking van de conclusies van de Europese Raad betreffende de rol van de mannen voor het verwezenlijken van de gelijkheid van vrouwen en mannen;
- de opstelling van indicatoren met betrekking tot de institutionele mechanismen op het niveau van de EU;
- de oprichting van een Europees gender-instituut.

Het Instituut vertegenwoordigde tevens de Minister van Gelijke Kansen op de twee jaarlijkse vergaderingen van de *High Level Group*, die in 2006 georganiseerd werden onder het Oostenrijkse en Finse voorzitterschap van de EU.

Daarnaast nam het Instituut in 2006 deel aan een samenkomst van het *Adviescomité voor gelijke kansen van mannen en vrouwen*.

Het Instituut is de contactpersoon voor de opvolging van het luik gelijkheid van mannen en vrouwen in het programma *Progress*.

Het Instituut, dat sinds 2005 lid is van het *Equinet* netwerk voor de uitwisseling van informatie en “good practices” tussen de Europese instellingen voor de bevordering van gelijkheid, heeft actief deelgenomen aan de activiteiten die in 2006 door het netwerk georganiseerd werden.

Het betrof een algemene vergadering in Brussel en twee specifieke opleidingen, een van juridische aard en een andere gericht op het opstellen van gedragscodes.

8.2.2. Raad van Europa

Het Instituut nam in 2006 deel aan twee vergaderingen van het *Stuurcomité gelijke kansen voor mannen en vrouwen*.

Het vertegenwoordigde tevens de Minister van Gelijke Kansen op de ministeriële Conferentie die in juni 2006 plaatsvond in Stockholm en hield er de Belgische toespraak.

8.2.3. Verenigde Naties

Het Instituut maakte deel uit van de Belgische delegatie en nam twee weken lang deel aan de werkzaamheden in het kader van de 50^e zitting van de Commissie over de status van de vrouw, die tussen 27/02 en 10/03/2006 werd gehouden in New York.

De samenstelling van de Belgische delegatie werd, net als het officiële standpunt van België, vastgelegd tijdens de voorbereidende vergaderingen van de cel "Coormulti" van de Algemene Directie Multilaterale Zaken en Mondialisering van de FOD Buitenlandse Zaken.

De eerste werkweek werd gewijd aan het vastleggen van een gezamenlijk EU-standpunt binnen de Europese coördinatievergaderingen rond de verschillende ontwerpen van resolutie.

België nam bovendien actief deel aan de rondetafelgesprekken rond "*Gender Dimensions of International Migration*". Het Instituut stelde er het pilootproject "juridische steunpunten voor vrouwen van vreemde herkomst" voor. Dit initiatief werd erkend als een "excellent practice".

De tweede week werd gewijd aan de onderhandelingen met de andere lidstaten over de positie van de EU met betrekking tot alle ontwerpen van resolutie en besluit. Dit gebeurde in het kader van informele bijeenkomsten.

De volgende resoluties werden als resultaat van de sessie aangenomen:

- de resolutie rond de vrouwen en meisjes in Afghanistan;
- de resolutie rond de bevrijding van vrouwen en kinderen die worden gegijzeld tijdens gewapende conflicten, met inbegrip van diegenen die later gevangengezet worden;
- een resolutie met betrekking tot hulp aan de Palestijnse vrouwen;
- een resolutie om zich te buigen over de mogelijkheid om een speciale afgevaardigde aan te duiden, belast met het onderzoek van discriminerende wetten ten opzichte van vrouwen;
- een resolutie rond vrouwen en meisjes in het kader van HIV/AIDS;
- een resolutie over de nieuwe organisatie en de werkmethodes van de CSW.

Bovendien werden voor de twee prioritaire thema's van de sessie weloverwogen besluiten aangenomen:

- over de besluitvorming op alle niveaus;
- over de verhoogde deelname van vrouwen aan de ontwikkeling.

8.3. HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD VAN DE GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN

Het Instituut verzekert het secretariaat van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen. Hiervoor stelt het Instituut een voltijdse ambtenaar van niveau A ter beschikking samen met de logistieke diensten die nodig zijn voor de goede werking van de Raad. Het gaat meer bepaald om de voorbereiding en de opvolging van de vergaderingen van het bureau en de commissies van de Raad, de organisatie van studiedagen en de uitwerking en verspreiding van adviezen.

We merken op dat de coördinatrice van het secretariaat van de Raad in november 2006 het Instituut verliet. Ze zal begin 2007 vervangen worden om een verdere goede werking van de Raad te garanderen.

CONCLUSIES

In dit tweede activiteitenrapport van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werden de belangrijkste projecten toegelicht die in 2006 opgestart en verwezenlijkt werden.

Behalve de voltooiing van de organisatiestructuur en de formalisering van de overeenkomsten die nodig zijn om de werking een duurzaam karakter verschaffen, wist het Instituut in 2006 vooral ook het tempo waaraan activiteiten opgestart en verwezenlijkt worden op kruissnelheid te brengen.

Zo werd onder meer de laatste hand gelegd aan de structuur en werkingsprocedures in het kader van de juridische opdracht van het Instituut.

Op het vlak van de *gender mainstreaming* werden in 2006 de eerste tools geconcretiseerd. Bovendien zullen de toekomstige acties ondersteund worden door de in januari 2007 goedgekeurde "*gender-mainstreamingwet*".

Het Nationaal Actieplan voor de strijd tegen partnergeweld heeft alle institutionele partners van het land weten te verzamelen; zowel van de federale overheid als van de deelstaten. Bovendien zal het akkoord rond de algemene definitie van partnergeweld in de toekomst de bewustmakingsacties vergemakkelijken, net als de preventieopleiding en zeker ook de opleiding met betrekking tot de opvang van en de hulp aan slachtoffers van geweld en geweldplegers en de maatregelen op het vlak van de registratie van geweld niet te vergeten.

De wetgevende verkiezingen van juni 2007 en de waarschijnlijke oprichting van de Commissie voor de bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen in adviesorganen zullen het mogelijk maken de aanbevelingen van de studies over de vrouwen in de politiek die in 2006 gerealiseerd werden, verder te concretiseren en op een meer algemene manier de gelijkheid binnen de besluitvorming vooruit te helpen.

Dankzij de verwezenlijking van projecten op het vlak van genderstatistieken, de loonkloof en de besluitvorming heeft het Instituut in 2006 zijn expertise met betrekking tot verschillende actiedomeinen voor de verwezenlijking van de gelijkheid van vrouwen en mannen verder kunnen uitbouwen. Door de publicatie en de verspreiding van de resultaten van deze onderzoeken zorgt het Instituut tevens voor het populariseren van het thema bij het brede publiek.

Het Instituut blijft de actoren op het terrein ondersteunen, zoals voorzien in zijn wettelijke opdracht. Het Instituut verzekert een rol van publieke dienstverlening die nodig is voor de goede werking van de samenleving, of dat nu gebeurt aan de hand van subsidies of door het verstrekken van expertise.

In 2007 zal het Instituut bijzondere aandacht besteden aan:

- de zichtbaarheid en de concretisering van zijn juridische opdracht;
- de verankering van gender mainstreaming in de praktijken van het federaal openbaar ambt;
- de voortzetting van de gemeenschappelijke werkzaamheden in de strijd tegen het partnergeweld;
- het onderzoek met betrekking tot het verkleinen van de loonkloof.

Deze prioriteiten zullen in het kader van de dagelijkse werkzaamheden van het Instituut verder ontwikkeld worden. Daarbij moet gewezen worden op de motivatie en het doorzettingsvermogen van het voltallige personeel, de stuwende kracht achter de acties die in 2006 werden ondernomen.

Dankzij de aanstelling van een nieuwe directeur in november 2006 konden de werkzaamheden van het Instituut binnen een langere termijn gekaderd worden.

BIJLAGE I

LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN HET INSTITUUT
VOOR DE GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN OP 31/12/2006

EFFECTIEVE LEDEN

Sylvie Denis

Anne-Françoise Theunissen

François De Smet

Inès de Biolley

Isabel Garcia-Vilar

Wilfried Den Tandt

Guillaume De Walque

Els Van Hoof

Vera Claes (*voorzitster*)

Marianne Vergeyle

Chris Verhaegen

Valérie Verzele

Luc Windmolders

PLAATSVERVANGENDE LEDEN

Valentine Bourlet

Michel Taverne

Anne Junion

Annaïg Tounquet

Lieve Cerulus

Ahmet Koc

Malvina Govaert

Katelijn Malfliet

Liesbet Van Eeckhaut

Jan Mertens

Miette Pernot

Dominique Plasman

Jo Bastijns

MET RAADGEVENDE STEM

Eliane Deproost

Jean Jacqmain

Pierre-Paul Maeter

MET RAADGEVENDE STEM

Fatima Hanine

Myriam Van Varenbergh

Mirjam Malderie

BIJLAGE 2

PRESENTATIES GEGEVEN DOOR LEDEN VAN HET INSTITUUT VOOR DE GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN

Françoise Goffinet

- 'Le congé de paternité, prenez le!'. Animation Pères actifs (Thimister, 25 janvier 2006)
- 'Droit de la sécurité sociale et égalité des genres'. Conférence citoyenne de la Ligue des Familles Réconcilier travail parental et égalité entre homme et femmes: repenser l'emploi et la richesse (Namur, 11 février 2006)
- 'Congé de paternité et participation des hommes à l'équilibre vie professionnelle et vie privée une tentative d'état des lieux 4 ans après'. Journée d'étude provinciale Père mis de côté? (Bertrix, 9 juin 2006)
- 'Le congé de paternité'. Seconde université d'été européenne du travail (Duisberg, Allemagne, 31 août 2006)
- 'Put Equality in quality'. Association asturienne de la Qualité (Oviédo, Espagne, 30 novembre 2006)
- 'Egalité des femmes et des hommes en 2006'. Cenforgil (St-Gilles, 12 décembre 2006)

Sophie Matkava

- Voorstelling van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en van zijn acties rond genderstereotiepen in de media voor Indische journalistes, International European Federation of Journalists (Brussel, 26 juni 2006)

Delphine Michel

- 'Lutte contre les stéréotypes sexistes'. Atelier 'Préjugés féministes... à la gare!', Universités d'été du PS Ma commune au féminin (Dinant, 25 août 2006)

Veerle Pasmans

- 'Actieve vaders: vaders helpen aanwezig te zijn'. Conferentie Samenwerken aan gelijkheid: mannen als dragers van verandering?, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (Brussel, 7 maart 2006)
- 'Résultats de l'étude sur l'application de la loi domicile'. Colloque Violence conjugale: encore trop de silence, Centre du Libre Examen et Coordination Laïque pour l'Action Sociale et la Santé (Bruxelles, 24 mars 2006)

- ‘Bonnes pratiques et stratégies dans les mécanismes institutionnels’. Colloque L'égalité des femmes et des hommes: quelles stratégies pour quelles avancées? (Istanbul, Turquie, 27 mai 2006)

Geraldine Reymanants

- ‘Challenges for the federal equal opportunities policy. The working of the Institute for the equality of women and men’. European Conference on Equal Opportunities Equal is not enough. Dealing with opportunities in a diverse society, Steunpunt Gelijkekansenbeleid (Antwerpen, 15 september 2006)
- Voorstelling van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen voor genderverantwoordelijken uit ontwikkelingslanden, Amazone vzw (Brussel, 13 oktober 2006)
- ‘From antidiscrimination to gender mainstreaming: The inclusion of women and gender in Belgian law’. Internationale conferentie Women's political and social empowerment, Amazone vzw en ICTRC (Teheran, Iran, 22 november 2006)

Geraldine Reymanants en Hildegard Van Hove

- ‘Evaluatie van beleid voor de gelijkheid van vrouwen en mannen’. Studiedag Evaluatie: een meerwaarde voor beleid? Evaluatie vanuit een grensoverschrijdend perspectief, Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid (Brussel, 20 december 2006)

Carla Rijmenams

- ‘Stappenplan voor de integratie van een vrouwvriendelijk beleid’. Studiedag Welzijn van de vrouw op het werk, Provinciaal comité Vlaams-Brabant voor de bevordering van de arbeid (Leuven, 17 oktober 2006)
- ‘EVA: Voor een seksneutrale functieclassificatie’. Slotseminarie EVA-project Loonongelijkheid nog steeds een realiteit in 2006, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (Brussel, 9 november 2006)
- ‘Loonkloof en genderneutrale functieclassificatiesystemen’. Expertenforum Dicht de genderloonkloof, ACV (Elewijt, 1 december 2006)

Hildegard Van Hove

- ‘The National Plan of Action Genderstatistics in Belgium’. European Conference on Equal Opportunities Equal is not enough. Dealing with opportunities in a diverse society, Steunpunt Gelijkekansenbeleid (Antwerpen, 15 september 2006)

Patrick Verraes

- Expert voor België tijdens het Internationaal colloquium Mobbing II, Raising awareness on women victims of mobbing, Universiteit Hasselt/ University of Surrey (Brighton, 17 februari 2006)
- ‘L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes: création du premier institut d'étude de genre en Belgique’, Conférence de l'Assemblée des Régions d'Europe sur l'égalité des chances entre hommes et femmes (Kiruna, Norrbotten, 10 mars 2006)

- ‘Sociaalrechtelijke aspecten van discriminatie: capita selecta’. Opleiding voor magistraten - basisopleiding, FOD Justitie (Brussel, 25 april 2006)
- ‘La discrimination en droit social: capita selecta’. Formation pour magistrats - formation de base, SPF Justice (Bruxelles, mei 2006)
- Voorstelling van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen bij de opening van het Meldpunt Discriminatie Gent (Gent, 28 juli 2006)
- Voorstelling van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen voor een Chinese delegatie (Brussel, 11 oktober 2006)
- ‘Les femmes interpellent la justice: Ester en justice au nom des femmes’. Formation Femmes et Justice, Université des Femmes (Bruxelles, 10 novembre 2006)
- ‘De klachtenprocedure op het Instituut’. Symposium Gezocht: m/v met klachten over geslachtsdiscriminatie, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en Universiteit Gent, i.s.m. POD Federaal Wetenschapsbeleid (Brussel, 17 november 2006)
- Voorstelling van de juridische bijstandsfunctie van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen voor het Bureau van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen (Brussel, 1 december 2006)
- ‘De juridische bijstandsfunctie van het Instituut’. Vorming Gelijke man en vrouw, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, i.s.m. Prof. dr. Patrick Humblet, UGent (5 december 2006)
- ‘M/V met klachten over geslachtsdiscriminatie: welke benadering? Studiedag Gender vs. diversiteit, Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen (Brussel, 6 december 2006)
- ‘Discriminatie in de sector goederen en diensten’. Vorming Gelijke man en vrouw, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, i.s.m. Prof. dr. Patrick Humblet, UGent (Brussel, 19 december 2006)
- ‘Geslachtsdiscriminatie in de praktijk’. Seminarie voor studenten Sociaal Recht, KULeuven (Leuven, 19 december 2006)

Pascale Vielle

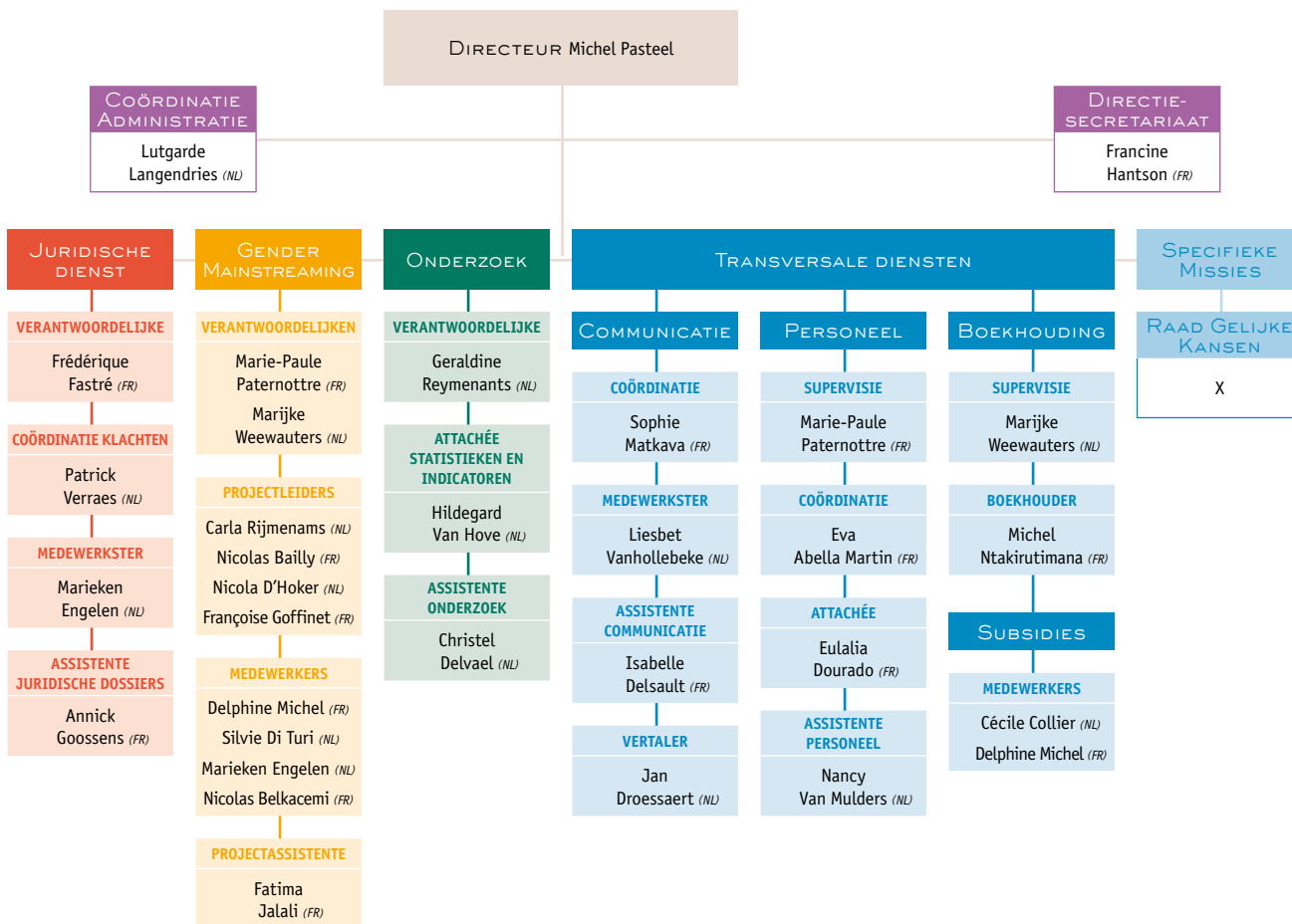
- ‘Les nouveaux enjeux de l'égalité - dépasser les "ismes"’. Séminaire Femmes et hommes en Wallonie: la valeur de “nous”, Conseil des femmes francophones de Belgique, Section de Namur (Namur, 14 mars 2006)

Marijke Weewauters

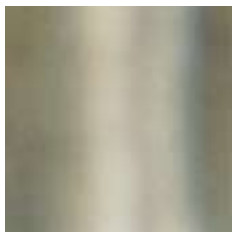
- ‘Gender en gezondheid in België’. Zesde bijeenkomst Promotion du gender mainstreaming dans la santé, Informal network on gender mainstreaming (Straatsburg, Frankrijk, 20 september 2006)
- Voorstelling van de wet gender mainstreaming voor het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Directie Coördinatie Emancipatiebeleid (Den Haag, Nederland, 23 november 2006)

BIJLAGE 3

ORGANIGRAM VAN HET INSTITUUT VOOR DE GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN OP 31/12/2006

NOTITIES

HET INSTITUUT

VERWEZENLIJKINGEN 2006

INSTITUUT VOOR DE GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN

ERNEST BLEROTSTRAAT 1 - B-1070 BRUSSEL

TEL. 02 233 41 75 - FAX. 02 233 40 32

GELIJKHEID.MANVROUW@META.FGOV.BE - WWW.IGVM.FGOV.BE

In dit rapport gebruikte termen als "verkozenen", "deelnemers", "medewerkers", "ambtenaren",... verwijzen naar beide geslachten.